

Łomża, dnia 04.06.2019 r

DOA.001.14.2019

Sz. Pan
Jan Olszewski
Przewodniczący
Rady Miejskiej Łomży

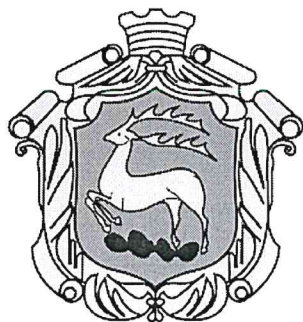
Wniosek

Zgodnie z planem pracy Rady Miejskiej Łomży na 2019 rok przedkładam sprawozdanie za 2018 r., z realizacji „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie miasta na lata 2016-2021”.

Z poważaniem:

z up. PREZYDENTA MIASTA

mgr Andrzej Stypułkowski
ZASTĘPCA PREZYDENTA MIASTA



SPRAWOZDANIE
Z REALIZACJI STRATEGII ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH MIASTA ŁOMŻA NA
LATA 2016- 2021 r.
za rok 2018

Łomża dn. 05.06.2019.

WSTĘP

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Łomża na lata 2016-2021 przyjęta została Uchwałą Nr 167/XXI/16 Rady Miejskiej Łomży z dnia 25 stycznia 2016 r. Aktualizacji strategii dokonano Uchwałą Nr 489/LIII/18 Rady Miejskiej Łomży z dnia 25 kwietnia 2018 r.

Bezpośredni nadzór nad prawidłowym procesem wdrażania Strategii powierzono Z-cy Prezydenta Miasta Łomży, a koordynowanie, monitorowanie i ewaluację Miejskiemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Łomży.

Strategia określa cele strategiczne i priorytety polityki społecznej Miasta oraz tworzy system działań podejmowanych w celu przezwyciężenia problemów społecznych występujących lub mogących się pojawić.

We współpracy z innymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi konstruowane są projekty z zakresu polityki społecznej oraz lokalne programy profilaktyczne i naprawcze.

Cele Strategiczne zawarte w Strategii zostały zidentyfikowane przez zespół zadaniowy składający się z osób zawodowo związanych z tematyką objętą Strategią.

1. CEL STRATEGICZNY- WSPIERANIE OSÓB I RODZIN ZNAJDUJĄCYCH SIĘ W TRUDNEJ SYTUACJI.

Cel operacyjny 1.1 Poprawa warunków bytowych osób i rodzin oraz zapobieganie sytuacjom kryzysowym

Kierunki działań: **Wspieranie materialne i finansowe rodzin:**

Wskaźniki realizacji działań.

Z pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łomży w 2018 roku skorzystało **1415 rodzin** – 2878 osób w rodzinie. Powodem korzystania z pomocy społecznej było wystąpienie równocześnie kilku przesłanek:

- ubóstwo – 997 rodzin,
- bezdomność- 23 rodziny,
- potrzeba ochrony macierzyństwa – 103 rodziny, w tym 31 rodziny wielodzietne,
- bezrobocie – 551 rodzin,
- niepełnosprawność – 445 rodzin,
- długotrwała choroba - 416 rodzin,
- bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego - 133 w tym: rodziny niepełne -87, rodziny wielodzietne – 37 ,
- alkoholizm – 25 rodzin,
- trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego – 23 osób,
- trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą – 14 rodzin,
- sytuacja kryzysowa – 22 rodzin,
- przemoc w rodzinie – 8 rodzin.

Świadczenia pieniężne z MOPS otrzymało – 1485 osób - 1237rodzin.

1/ Zasiłki celowe i w naturze w celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej a także kosztów pogrzebu ogółem otrzymało 1313 osób, w tym zasiłki specjalne celowe – 236 osób. Kwota wydatkowana na zasiłki celowe – 97488 zł.

Zasiłki przeznaczone były na:

- opał – 255 rodzin,
- żywność – 496 rodzin,
- leki, leczenie (okulary) -188 rodzin,
- odzież, obuwie – 149 rodzin,
- sprzęt gospodarstwa domowego - 13 rodzin,
- dopłata do wydatków mieszkaniowych – 236 rodzin,
- inne potrzeby - 145 rodziny.

Wykonano usługi pogrzebowe dla 7 osób, na realizację zadania wydano 12422 zł.

W ramach programu osłonowego w zakresie pomocy finansowej na zakup leków dla osób przewlekle chorych, niepełnosprawnych przyznano pomoc finansową dla 124 osób, wypłacono 1418 świadczeń na kwotę 127 752 zł.

2/ Z zasiłków okresowych finansowanych z budżetu państwa skorzystało 801 rodzin – 2068 osób w rodzinie. Średnia wysokość zasiłku na rodzinę wyniosła 415,65 zł. Zasiłek wypłacany był średnio przez okres ok. 4 miesięcy. Wypłacono 3 209 świadczeń- na kwotę 1 333 825 zł.

Zasiłki okresowe przyznane były z powodu:

- bezrobocia – 552 rodziny,
- długotrwałej choroby – 154 rodziny,
- niepełnosprawności – 15 rodzin,
- inne powody – 80 rodzin.

3/ Z zasiłków stałych finansowanych z budżetu państwa przyznawanym osobom, które są niezdolne do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolne do pracy skorzystało 300 osób- 297 rodzin w tym:

- dla osoby samotnie gospodarującej – 241 osób,
- pozostającej w rodzinie – 59 osób.

Na zasiłki stałe wydatkowano – 1 400 824 zł – wypłacono 2889 świadczeń.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizował projekt „**Aktywnie do sukcesu**”, który skierowany był do osób korzystających z pomocy społecznej zagrożonych wykluczeniem społecznym, ubóstwem, korzystających z POPŻ, bezrobotnych z określonym III profilem, nieaktywnych zawodowo i niepełnosprawnych. **Wartość projektu 1 273 444,80 PLN, dofinansowanie 1 081 060,80 zł.** Czas trwania projektu od 1 września 2016 do 31 sierpnia 2018r. Projekt podzielony był na dwa moduły po 50 uczestników.

W ramach Łomżyńskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Patologii Społecznej na 2018 roku w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej realizowane było zadanie: Prowadzenie Centrum Wspierania Rodziny przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej. Zadania Centrum: prowadzenie działalności sprzyjającej umacnianiu rodziny, właściwego wypełniania roli opiekuńczo wychowawczej i wspieranie działań profilaktycznych wykonywanych przez pracowników socjalnych w rodzinach, w których występuje problem alkoholowy, przemoc w rodzinie lub inne szkodliwe społecznie zjawiska. Działania realizowane były poprzez indywidualne konsultacje psychologa osób poszukujących wsparcia oraz prowadzenie indywidualnej pracy z członkami rodzin uwikłanych w przemoc i inne szkodliwe zjawiska społeczne. Wsparcie otrzymało 44 rodziny. Przeprowadzono 88 godzin konsultacji psychologicznych i 27 godzin konsultacji z radcą prawnym.

Świadczenia niepieniężne w postaci schronienia, składek na ubezpieczenie społeczne, posiłków, pomocy rzeczowej, usług opiekuńczych otrzymało 862 osoby - 578 rodzin - 1561 osób w

rodzinach.

Do 2018 r. realizowane były cele Programu wspierania rodziny w mieście Łomża na lata 2016-2018 /załącznik do Uchwały Nr 201/XXV/16 Rady Miejskiej Łomży z dnia 25 maja 2016 r./.

Głównym celem było Tworzenie warunków sprzyjających wspieraniu rodziny, dzieci i młodzieży w prawidłowym funkcjonowaniu /obecnie planowana kontynuacja programu na lata 2019 – 2021/.

Wsparcie udzielane przez Urząd Miejski w Łomży Wydział Spraw Społecznych i Zdrowia.

W 2018 roku wypłacono 44 434 zasiłków rodzinnych na łączną kwotę 5 016 684,47 zł. Zasiłki rodzinne pobierało 1816 rodzin, w tym:

- na 1 dziecko - 700 rodzin,
- na 2 dzieci – 790 rodziny,
- na 3 dzieci – 249 rodzin,
- na 4 i więcej dzieci – 77 rodziny.

Dodatków do zasiłku rodzinnego wypłacono 13122 świadczenia na kwotę 1 990 815,58 zł, w tym z tytułu:

- urodzenia dziecka 220 świadczeń na kwotę 213018,78 zł z tego na podstawie art. 5 ust. 3 ustawy z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych tj. tzw. „złotówka za złotówkę” 15 świadczeń na kwotę 8018,78 zł
- opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego 1214 świadczeń na kwotę 465465,91 złotych, z tego na podstawie art. 5 ust. 3 ustawy z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych tj. tzw. „złotówka za złotówkę” 116 świadczeń na kwotę 33 142,94 zł
- samotnego wychowywania dziecka 2010 świadczeń na kwotę 384099,44 zł, z tego na podstawie art. 5 ust. 3 ustawy z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych tj. tzw. „złotówka za złotówkę” 177 świadczeń na kwotę 22 730,44 zł
- kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego 2074 świadczeń na kwotę 215833,38 zł, z tego na podstawie art. 5 ust. 3 ustawy z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych tj. tzw. „złotówka za złotówkę” 130 świadczenia na kwotę 9313,38 zł
- podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania 56 świadczeń na kwotę 5426,88 zł, z tego na podstawie art. 5 ust. 3 ustawy z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych tj. tzw. „złotówka za złotówkę” 14 świadczeń na kwotę 1032,88 zł
- wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej 5283 świadczeń na kwotę 489 693,35 z tego na podstawie art. 5 ust. 3 ustawy z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych tj. tzw. „złotówka za złotówkę” 414 świadczeń na kwotę 27 138,35 zł,
- rozpoczęcia roku szkolnego 2265 świadczeń na kwotę 217368,81 zł, z tego na podstawie art. 5 ust. 3 ustawy z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych tj. tzw. „złotówka za złotówkę” 187 świadczeń na kwotę 9568,81 zł.

Łącznie wraz z dodatkami wypłacono **57 556** świadczeń na kwotę **7 007 500,05 zł.**

Wypłacono **17 789** świadczeń zasiłków pielęgnacyjnych na kwotę **2 814 035 zł.**

Świadczeń pielęgnacyjnych wypłacono **2619** świadczeń na kwotę **3 858 194 zł.**

Specjalny zasiłek opiekuńczy- wypłacono **610** świadczeń na kwotę **323 623 zł.**

Zasiłek dla opiekuna w 2018 roku pobierało 37 świadczeniobiorców, natomiast specjalny zasiłek opiekuńczy pobierało 51 osób. Zasiłki dla opiekuna - wypłacono **428** świadczeń na łączną kwotę **226 469 zł.**

W 2018 roku wydano 192 decyzji dotyczących świadczeń rodzicielskich. Wydatkowana kwota z tego tytułu wyniosła **2 065 121,00 zł.**

W 2018 roku wydano 11 decyzji na podstawie ustawy z dnia 4 listopada 2016 roku o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Z życiem” /Dz.U. 2016.1860 ze zm/ przyznających jednorazowe świadczenie w wysokości 4 000 zł z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i

nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu

Z jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka skorzystało 567 rodzin na kwotę 567 000 zł.

Ogółem świadczenia rodzinne w 2018 roku pobierało 3235 rodzin.

Ze świadczeń **funduszu alimentacyjnego** w 2018 roku korzystało **284** rodzin. Liczba osób uprawnionych do świadczeń z funduszu alimentacyjnego wyniosła 422 osoby. Najwięcej osób pobiera świadczenie w przedziale od 300 zł do 400 zł (**141 osób uprawnionych**).

Łącznie wypłacono w 2018 roku **5534** świadczeń na kwotę **2 114 934,93 zł**.

Świadczenie wychowawcze

Świadczenia 500 + w 2018r., pobierało w Łomży 4 816 rodzin, w tym na pierwsze dziecko 3258 tj. 67,64 % wszystkich rodzin pobierających świadczenia. Łączna liczba wypłaconych w 2018 roku wyniosła 73 322 świadczenia na kwotę 36 459 923,91 zł.

Świadczenia „Dobry Start”

Uchwałą Nr 80 Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018 r. ustanowiono rządowy program "Dobry start" wsparcia rodzin z dziećmi w ponoszeniu wydatków związanych z rozpoczęciem roku szkolnego. Wsparcie polega na przyznaniu na dziecko, raz w roku, świadczenia "dobry start" w wysokości 300 zł.

W 2018 roku od lipca przyznano **6 635** świadczeń , w tym **13** w związku ze sprawowaniem **opieki naprzemiennej na kwotę 1 988 550 zł**.

Liczba dzieci (i osób uczących się) , na które wypłacono świadczenie dobry start w związku z rozpoczęciem roku szkolnego, z tego:

- w szkole podstawowej- 4 641

- w szkole ponadpodstawowej- 263

- w dotychczasowym gimnazjum lub dotychczasowej szkole ponadgimnazjalnej - 1718

- w szkole artystycznej, w której jest realizowany obowiązek szkolny lub nauki - 7

- w młodzieżowym ośrodku socjoterapii- 0

- w specjalnym ośrodku szkolno-wychowawczym- 2

- w specjalnym ośrodku wychowawczym- 0

- w ośrodku rewalidacyjno-wychowawczym- 4

Samorządowe becikowe

Uchwała Nr 132/XVIII/15 Rady Miejskiej Łomży z dnia 25 listopada 2015 roku w sprawie szczegółowych zasad udzielania gminnego jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia się dziecka /Dz. U. Woj. Podlaskiego z dnia 1 grudnia 2015 poz. 3878/.

Zgodnie z w/w uchwałą „samorządowe becikowe przysługuje w wysokości 500 zł na dziecko.

Na rok 2018 zaplanowano 300 000 zł. W grudniu zwiększono plan o kwotę 30 000 zł. Na koniec 2018 roku wydatkowano kwotę 325 000 zł, na 650 świadczeń. W roku poprzednim było to 636 świadczeń. Liczba ta z roku na rok wzrasta.

Kierunki działań: Promowanie prawidłowego modelu rodziny oraz właściwego wypełniania ról rodzicielskich.

Wskaźniki realizacji działań:

Centrum Pieczy Zastępczej zatrudnia 5 asystentów rodziny do pracy z rodzinami niewydolnymi wychowawczo, zgłoszonymi przez MOPS, sąd rodzinny lub kuratora sądowego. Asystent kontynuuje pracę z rodziną również wówczas, kiedy dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej, w celu realizacji planu naprawczego funkcjonowania rodziny i umożliwienia powrotu dzieci pod opiekę rodziców. Efektywność pracy asystenta rodziny uwarunkowana jest przygotowaniem zawodowym jak również predyspozycjami osobowościowymi osoby zatrudnionej na stanowisku asystenta. W 2018 roku z pomocy asystenta rodziny i pracy socjalnej skorzystało 67 rodzin i 128 dzieci.

Rodzinna piecza zastępcza-Rodzaje rodzin zastępczych i liczba dzieci w nich przebywających na przełomie lat 2012 -2018							
Rok*	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Rodziny zast. spokrewnione	15	18	19	20	22	21	20
Dzieci w rodz. zast. spokrewn.	25	28	28	29	28	28	26
Rodziny zast. niezawodowe	17	15	13	13	10	9	11
Dzieci w rodz. zast. niezawod.	30	26	24	21	19	15	16
Rodziny zast. zawodowe	4	5	5	5	5	7	7
Dzieci w rodz. zastępczych zawodowych	13	18	11	18	15	19	23
Razem dzieci	68	72	63	68	62	62	65

**dane na dzień 31 grudnia każdego roku*

Praca socjalna ma na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie przez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi (art. 6 pkt. 12 ustawy o pomocy społecznej)¹. **Z pracy socjalnej w 2018 roku skorzystało 1554 rodziny (3127 osób w rodzinie) objętych wsparciem Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łomży oraz 101 rodzin (329 osób) korzystających ze wsparcia Ośrodka Interwencji Kryzysowej. W 2018 r. roku pracownicy socjalni Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łomży zawarli 97 kontraktów socjalnych. W 2018 roku z pomocy asystenta rodziny i pracy socjalnej skorzystało 67 rodzin i 128 dzieci.**

Ulgi dla rodzin w ramach Karty Dużej Rodziny (Łomżyńskiej i Ogólnopolskiej)

Wskaźniki realizacji działań:

Ulgi dla rodzin w ramach Karty Dużej Rodziny/Łomżyńskiej i Ogólnopolskiej

- **Ogólnopolska Karta Dużej Rodziny** - W 2018 roku wydano 217 kart.
- **Łomżyńska Karta Dużej Rodziny** - Uchwałą Nr 362/XLIII/13 Rady Miejskiej Łomży z dnia 25 września 2013 r. wprowadzony został na terenie miasta Łomża program „Karta Dużej Rodziny”. Regulamin przyznawania, wydawania i użytkowania Karty został określony przez Prezydenta Łomży Zarządzeniem Nr 261/13 z dnia 27 listopada 2013 r. W roku 2018 wydano 156 nowych kart.

Profilaktyka sytuacji kryzysowych i pomoc w trudnych sytuacjach.

Wskaźniki realizacji działań:

Ośrodek Interwencji Kryzysowej w 2018 r. udzielił wsparcia dla 178 rodzin. Pomoc w

¹ Ustawa z dnia 12 marca 2004r o pomocy społecznej Dz. U z 2018 r. poz.1508.

trudnych sytuacjach udzielono dla 287 osób korzystających z OIK.

Działania w przeważającej większości były prowadzone w stosunku do osób, wobec których została wszczęta procedura Niebieska Karta. W pozostałych przypadkach interwencje dotyczyły stwierdzonych lub zgłoszonych nieprawidłowości w relacjach między członkami rodziny, nieprawidłowo pełnionej władzy rodzicielskiej, konfliktów, niedojrzałości emocjonalnej, uzależnień.

Z poradnictwa specjalistycznego (prawne, psychologiczne, rodzinne) skorzystało 414 rodzin. Klienci Ośrodka korzystali z konsultacji psychologa, radcy prawnego, Biura Porad Obywatelskich, Ośrodka Interwencji Kryzysowej i Ośrodka Pomocy dla Osób Pokrzywdzonych Przepęstwem.

Na terenie miasta Łomży utworzono 3 punkty nieodpłatnej pomocy prawnej oraz edukacji prawnej. Jeden z tych punktów powierzono do prowadzenia organizacji pozarządowej – Centrum Aktywności Społecznej PRYZMAT z siedzibą w Suwałkach. Punkt ten jest obsługiwany przez jednego Radcę Prawnego, dwóch adwokatów, jednego magistra prawa, oraz jedną osobę rezerwową doktor prawa. Interesanci przyjmowani są od poniedziałku do piątku w różnych godzinach przy ulicy Nowa 2 pokój 308 (budynek byłego Urzędu Wojewódzkiego). W pozostałych 2 punktach nieodpłatna pomoc prawna świadczona jest przez 20 radców prawnych i adwokatów. Pomoc prawna świadczona jest przez 5 dni w tygodniu od poniedziałku do piątku w różnych godzinach w Szkole Podstawowej nr 1 ul Reymonta 9 oraz MOPS Dworna 23B. Na świadczenie nieodpłatnej pomocy prawnej w okresie sprawozdawczym wydatkowano kwotę 187 753,08 zł. Łącznie udzielono 474 porady prawne.

Rozwijanie współpracy pomiędzy instytucjami i organizacjami zajmującymi się opieką i pracą w rodzinie.

Wskaźniki realizacji działań:

Wspieranie działań Lokalnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie /LZI/

Jednostką koordynującą system przemocy w rodzinie jest Lokalny Zespół Interdyscyplinarny przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej, powołany przez Prezydenta Miasta Łomża. Działania LZI wspierane były przez: promowanie przemocy w rodzinie oraz świadomości konsekwencji prawnych w związku ze stosowaniem przemocy (wykonanie ulotek, które zostały rozprowadzone wśród uczniów we wrześniu - szata graficzna przygotowana przez dzieci ze Szkoły Podstawowej nr 5 o tematyce dot. profilaktyki zachowań przemocowych zawierające informacje o osobach i miejscach świadczących pomoc w przypadku wystąpienia podejrzenia stosowania lub doznawania przemocy.

W 2018 r. podniesiono kwalifikacje osób realizujących procedurę NK poprzez umożliwienie pracownikom socjalnym MOPS uczestniczenia w dwudniowym szkoleniu pt. "Praca z osobami z zaburzeniami psychicznymi" i trening umiejętności interpersonalnych oraz zachowań społecznych w pracy z osobami z zaburzeniami psychicznymi w procedurze „NIEBIESKA KARTA” mający na celu poszerzenie i utrwalenie umiejętności pracowników socjalnych w pracy z osobami zaburzeniami psychicznie. Koszt zrealizowanych działań – 29 275 zł.

LZI odbywał posiedzenia co najmniej raz na 3 miesiące, w 2018 r. miało miejsce 10 spotkań.

W wyniku prowadzonych dyskusji i analizy zebranej dokumentacji podjęto decyzję o zamknięciu 143 procedur Niebieskie Karty (w tym: 23 procedur z uwagi na ustanie przemocy w rodzinie i uzasadnione przypuszczenie o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy rodzinie oraz 120 procedur z uwagi na brak zasadności podejmowania działań).

Opracowanie i realizacja programów informacyjnych, edukacyjnych i korekcyjnych dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz pomoc rodzinom zagrożonym przemocą.

Wskaźniki realizacji działań:

Ośrodek Interwencji Kryzysowej w 2018 roku realizował programy dla rodzin zagrożonych przemocą: liczba osób korzystających z programów- 200 osób.

Ośrodek opracował i zrealizował Projekt „Reagujmy na przemoc 2” w ramach Programu Ośłonowego "Wspieranie Jednostek Samorządu Terytorialnego w Tworzeniu Systemu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie" ze środków Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, edycja 2018”. Założeniem Projektu było rozwijanie działań profilaktycznych mających na celu podniesienie świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy w rodzinie. Projekt skierowany był do mieszkańców Miasta Łomży, zwłaszcza do tych, którzy nie zetknęli się z problemem przemocy.

W ramach projektu „Reagujmy na przemoc 2” zrealizowano:

1/Program profilaktyki przemocy dla mieszkańców Miasta w celu zwiększenia wiedzy i kompetencji w zakresie ochrony własnej przed przemocą oraz uwrażliwienia na problem przemocy. Odbyły się: wykłady psychologiczne o tematyce: „Rozpoznawanie przemocy w rodzinie i reagowanie na przemoc”, „Zagrożenia i skutki związane z przemocą w rodzinie”, „Prawidłowe metody wychowawcze”, „Zapobieganie stosowaniu przemocy w rodzinie”, skorzystało 70 osób, warsztaty psychologiczne: Blok 1: "Warsztaty Umiejętności Wychowawczych" o tematach: "Wyznaczanie dziecku granic", „Kary i nagrody w wychowaniu”, „Prawidłowa komunikacja w rodzinie”, skorzystały 63 osoby; blok 2: „Trening Umiejętności Społecznych" o tematyce: "Asertywność", „Samooocena", „Komunikacja interpersonalna", skorzystało 65 osób, Kurs samoobrony dla kobiet- kurs miał na celu nabycie wiedzy i praktycznych umiejętności obrony w sytuacjach kryzysowych, skorzystało 40 kobiet, Kurs pierwszej pomocy przedmedycznej; kurs miał na celu zwiększenie umiejętności reagowania w sytuacjach kryzysowych związanych z zagrożeniem zdrowia lub życia, skorzystało 20 kobiet,

2/Pogadanki i warsztaty skierowane do osób starszych i osób z niepełnosprawnością- Cykl 5 warsztatów trwających po 3 godziny. Spotkania umożliwiły podniesienie świadomości osób starszych i osób z niepełnosprawnością na temat zagrożeń wynikających ze zjawiska przemocy w rodzinie oraz nabycie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych. Skorzystało 61 osób,

3/Zajęcia dla podopiecznych Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej: „Przemocy mówimy- NIE!!!”- celem zajęć było zdobycie wiedzy z zakresu zapobiegania powielaniu złych wzorców rodzinnych i środowiskowych. Zajęcia zostały przeprowadzone przez wychowawcę POW. Odbyło się 7 spotkań, w tym spotkanie integracyjne w parku trampolin. Skorzystało 7 osób.

Program korekcyjno-edukacyjny ze środków ujętych w budżecie Wojewody Podlaskiego.

Do programu korekcyjno- edukacyjnego dla sprawców przemocy w rodzinie kierowane były osoby przez pracowników socjalnych, dzielnicowych Komendy Miejskiej Policji i członków LZI. Program korekcyjno-edukacyjny dla sprawców przemocy w rodzinie w 2018 r. został opracowany na podstawie wytycznych Programu Duluth. Jego głównym założeniem jest pomoc sprawcom przemocy w zaprzestaniu jej stosowania poprzez edukację, mającą na celu: uświadomienie czym jest przemoc, uzyskanie świadomości własnych zachowań przemocowych wobec bliskich, rozpoznanie sygnałów ostrzegawczych zapowiadających zachowania przemocowe, opracowanie „planu bezpieczeństwa” zapobiegającemu użycie przemocy, nabycie nowych umiejętności służących rozwiązywaniu konfliktów bez agresji, naukę konstruktywnego wyrażania uczuć, zwiększenie poczucia odpowiedzialności. Zajęcia prowadzone były przez dwóch psychologów w Wojewódzkim Ośrodku Profilaktyki i Terapii Uzależnień w Łomży w wymiarze 40 godzin zajęć grupowych i 30 godzin indywidualnych z każdym uczestnikiem programu.

Zastosowano następujące techniki i metody pracy: mini wykład, dyskusja tematyczna, ankieta, „burza mózgów”, metoda sytuacyjna, trening, praca w podgrupach.

Program rozpoczęło 30 osób (mężczyźni), zakończyło 16 osób.

Koszt realizacji zadania 25 400 zł.

Program psychologiczno- terapeutyczny dla osób stosujących przemoc w rodzinie

Program psychologiczno- terapeutyczny został opracowany na podstawie wytycznych Programu Duluth oraz techniki pracy psychologiczno- terapeutycznej, integrujące różne podejścia psychoterapeutyczne. Odbiorcami były przede wszystkim osoby, które wcześniej ukończyły program oddziaływań korekcyjno- edukacyjnych. Celem zajęć było utrwalenie zmian, postaw i zachowań nabytych w trakcie oddziaływań korekcyjno- edukacyjnych, a także: kształtowanie umiejętności zastępowania agresji konstruktywnymi sposobami reagowania, pogłębienie wglądu w doświadczane stany emocjonalne, rozwój samokontroli w sytuacjach trudnych, opanowanie asertywnych form komunikowania się w rodzinie, analiza trudności uczestników w dokonywaniu zmian zachowań, wzmacnianie motywacji i podtrzymywanie strategii radzenia sobie z zachowaniami agresywnymi. Zajęcia odbywały się w Wojewódzkim Ośrodku Profilaktyki i Terapii Uzależnień w Łomży i prowadzone były przez dwóch psychologów. Przewidywały 1 spotkanie indywidualne i 8 spotkań grupowych (łącznie 30 godzin). Zastosowano następujące techniki i metody pracy: mini wykład, dyskusja tematyczna, ankieta, „burza mózgów”, film tematyczny, metoda sytuacyjna, trening, praca w podgrupach.
Zajęcia rozpoczęło 8 osób, ukończyło 6 osób.
Koszt realizacji zadania – 3400 zł.

Wspieranie działań mających na celu powstawanie mieszkań socjalnych i chronionych.

Wskaźniki realizacji działań:

Mieszkania chronione

Zgodnie z Uchwałą nr 223/XXV/12 Rady Miejskiej Łomży z 29 sierpnia 2012 roku na terenie miasta Łomży utworzono 5 mieszkań chronionych. Mieszkania są w dyspozycji Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, Centrum Pieczy Zastępczej oraz Wielofunkcyjnej Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej w Łomży.

Mieszkania chronione znajdują się: przy ul. Dwornej 71/5, 3 mieszkania przy ul. Polnej 16 oraz 1 mieszkanie przy ul. Wojska Polskiego 27. Mieszkania przeznaczone są na zabezpieczenie potrzeb pieczy zastępczej dla wychowanków opuszczających rodziny zastępcze, na zabezpieczenie potrzeb osób bezdomnych, z zaburzeniami psychicznymi, osób opuszczających zakład dla nieletnich, młodzieżowy ośrodek wychowawczy, noclegownie, na zabezpieczenie potrzeb opuszczających Placówkę Opiekuńczo -Wychowawczą w Łomży, na zaspokojenie potrzeb opuszczających hostel Ośrodka Interwencji Kryzysowej dla ofiar przemocy, cudzoziemców którzy uzyskali w Rzeczpospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą.

W 2018 r. w mieszkaniach chronionych zamieszkiwało 3 rodziny -12 osób, w tym:

- rodzina niepełna -matka samotna z 3 dzieci – 1,
- rodzina - babcia z synem i wnuczką -1
- rodzina oczekująca na przydział mieszkania socjalnego (z 3 dzieci) -1.

MOPS poniósł koszty utrzymania ww. lokali (czynsz, media) w wys. 10 423 zł.

Rozwój pracy socjalnej, realizowanie kontraktów socjalnych i projektów socjalnych.

Wskaźniki realizacji działań:

W 2018 r. roku pracownicy socjalni Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łomży zawarli 97 kontraktów socjalnych (w tym 82 kontrakty część A i 15 kontraktów część B) . Liczba osób objętych kontraktami socjalnymi - 97 osób. Kontrakty dotyczyły m.in. podjęcia prac społecznie użytecznych, ustalenia stopnia niepełnosprawności, uzyskania alimentów, dodatku mieszkaniowego, podjęcia leczenia odwykowego, podjęcia pracy społecznie użytecznej, podjęcia szkoleń celem uzyskania nowych kwalifikacji, uczestniczenia w programach dla sprawców przemocy itp.).

Praca socjalna ma na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności

do funkcjonowania w społeczeństwie przez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi. Wyniki pracy socjalnej:

1. podjęcie leczenia odwykowego – 57 osób,
2. podjęcie zatrudnienia, pracy społecznie-użytecznej i innej – 303 osoby,
3. uczestniczenie w projekcie aktywizującym -91 osób,
4. uzyskanie mieszkania – 25 osób,
5. uzyskanie przysługujących świadczeń w tym orzeczenia o niepełnosprawności- 116 osób,
6. aktywizacja społeczna/uczestniczenie w zajęciach dla seniorów -69 osób,
7. podjęcie i kontynuowanie leczenia specjalistycznego -103 osoby,
8. zapewnienie całodobowej opieki ZOL DPS RDP -54 osoby
9. wydanie opinii do fundacji w celu uzyskania wsparcia -26 osób,
10. aktywizacja społeczna, uczestniczenie w zajęciach Środowiskowego Domu Samopomocy i Oddziału Dziennego Pobytu – 29 osób,
11. pomoc przy pisaniu pism urzędowych, wypełnianiu dokumentów – 95 osób
12. informowanie o możliwości uzyskania pomocy w innych instytucjach – 248 osób.

Ośrodek Interwencji Kryzysowej w 2018 roku zrealizował 4 projekty socjalne:

„Rodzina wolna od przemocy i uzależnień” projekt współfinansowany ze środków ŁPPIRPA oraz IU na 2018 r. Projekt obejmował:

1/Program profilaktyczny dla rodziców: „Warsztaty umiejętności wychowawczych” miał na celu wsparcie rodziców w prawidłowym pełnieniu funkcji rodzicielskich. Przeprowadzony został przez psychologa OIK. Program składał się z bloku wychowawczego i profilaktycznego, w ramach których zrealizowano spotkania: „Potrzeby dzieci, potrzeby rodziców - komunikowanie potrzeb”, „Kary i nagrody w wychowaniu”, „Stawianie granic dziecku”, „Konflikty i sposoby ich rozwiązywania”, „Zagrożenia w sieci, gry komputerowe”, „Przemoc”, „Środki psychoaktywne”. Program obejmował cykl 7 spotkań trwających po 2 godziny dydaktyczne. W programie uczestniczyło 7 osób. 2/Program profilaktyczny dla młodzieży: program miał na celu wsparcie młodzieży w radzeniu sobie z problemami okresu dorastania. Przeprowadzony został w formie warsztatów i konwersatoriów psychologicznych o charakterze profilaktycznym, które zrealizowano w szkołach dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych. Łącznie przeprowadzono 20 warsztatów, w których wzięło udział 420 uczniów. Odbyły się warsztaty: "Bezpieczna Randka", "Dopalacze - nowe środki psychoaktywne", „Przemoc Rówieśnicza”, „Radzenie sobie z trudnymi emocjami”, „Handel dziećmi”. Realizatorami byli psycholodzy i pracownicy socjalni Ośrodka. 3/Grupa wsparcia dla kobiet z problemem przemocy domowej, celem grupy była pomoc kobietom z problemem przemocy domowej w radzeniu sobie z przemocą poprzez m.in. umożliwienie uzyskania wsparcia emocjonalnego, zwiększenie poczucia zaradności, nabywanie umiejętności radzenia sobie ze stresem, wyjście z izolacji, rozpoznawanie swoich zasobów, umożliwienie nabycia wiedzy na temat zjawisk dotyczących przemocy domowej, praw osobistych oraz umiejętności rozpoznawania typowych zachowań i oddziaływań osób stosujących przemoc. Odbyło się 20 spotkań trwających po 2 godziny dydaktyczne, w których wzięło udział 8 kobiet. Zajęcia były prowadzone przez psychologa Ośrodka.

Dzień Bezpiecznego Internetu: Ośrodek przeprowadził warsztaty profilaktyczne z zakresu cyberbezpieczeństwa młodzieży w sieci Internet. Przeprowadzono 7 warsztatów dwugodzinnych w łomżyńskich szkołach, z zajęć skorzystało 143 uczniów. Warsztaty przeprowadzili pracownicy socjalni Ośrodka.

Podlaskie Dni Rodziny: Ośrodek włączył się w obchody XVI Podlaskich Dni Rodziny: „Rodzina, miłość, wsparcie, tradycja”, zorganizowano:

Program profilaktyczny dla rodziców: „Super Mama, Super Tata” składał się z 4 dwugodzinnych spotkań warsztatowych o tematyce: „Asertywność- umiejętność wyrażania siebie w relacjach interpersonalnych”, „Wyznaczanie i przestrzeganie granic w wychowaniu”, „Trudne emocje-

umiejętności konstruktywnego radzenia sobie z emocjami”, „Kary i nagrody w wychowaniu. Sztuka doceniania”. W programie wzięło udział 11 rodziców, Zajęcia profilaktyczne dla młodzieży szkolnej przeprowadzone zostały w formie warsztatów i konwersatoriów psychologicznych. Łącznie przeprowadzono 10 dwugodzinnych zajęć o tematyce: „Radzenie sobie z trudnymi emocjami- złość, agresja, które zrealizowano w szkołach, skorzystało 212 uczniów. Przeprowadzono także 8 dwugodzinnych zajęć dla młodzieży: „Przemoc Rówieśnicza” , w których wzięło udział 164 uczniów szkół:, przeprowadzono 1 dwugodzinny warsztat na temat przemocy w bliskich związkach: ”Bezpieczna Randka”, w którym wzięło udział 16 uczniów,

Dzień Otwarty Ośrodka polegał na przeprowadzeniu dyżurów specjalistycznych otwartych dla mieszkańców Miasta przez pracowników Ośrodka.

„Reagujmy na przemoc 2” Program osłonowy. Ośrodek opracował i zrealizował Projekt „Reagujmy na przemoc 2” w ramach Programu Osłonowego "Wspieranie Jednostek Samorządu Terytorialnego w Tworzeniu Systemu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie" ze środków Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, edycja 2018”. Program obejmował:

Program profilaktyki przemocy dla mieszkańców Miasta,

Przeprowadzenie kampanii lokalnej informacyjno- edukacyjnej dotyczącej przeciwdziałania przemocy domowej i promującej formy pomocy instytucji zaangażowanych w realizację projektu (OIK, MOPS, POW). W ramach kampanii przygotowano ponad 6000 sztuk materiałów promocyjnych,

Konferencja naukowa wdrożeniowa- wydarzenie dwudniowe składające się z 6- godzinnego szkolenia- warsztatu psychologiczno- prawnego z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie przeprowadzonego przez specjalistów Ogólnopolskiego Pogotowia dla Ofiar przemocy Niebieska Linia: „Dobre praktyki w ochronie przed przemocą w kontekście pomocy rodzinie”, z którego skorzystało 35 przedstawicieli instytucji środowiska lokalnego oraz z konferencji: „Pomoc rodzinie- dobre praktyki w ochronie przed przemocą”, w trakcie której przedstawiciele 9 instytucji lokalnych podzielili się założeniami teoretycznymi, programami strategicznymi i bogatymi, wieloletnimi doświadczeniami w realizacji rozmaitych programów pomocowych skierowanych do osób i rodzin, mającymi na celu wzmacnianie funkcji rodziny i jej ochronę przed przemocą.

W konferencji wzięło udział ok. 100 osób,

W Ośrodku Interwencji Kryzysowej realizowane były pogadanki i warsztaty skierowane do osób starszych i osób z niepełnosprawnością oraz Zajęcia dla podopiecznych Placówki Opiekuńczo- Wychowawczej: „Przemocy mówimy- NIE!!!”.

Organizowanie pomocy osobom bezdomnym, prowadzenie placówki zapewniającej schronienie i nocleg , tworzenie systemu wychodzenia z bezdomności.

Wskaźniki realizacji działań:

W 2018 r. ze schronienia w Noclegowni skorzystało 24 osoby (w tym 4 kobiety).

Z ogrzewalni mężczyzn i kobiet skorzystało 104 osoby. Na realizację zadania wydatkowano kwotę w wysokości 220 587 zł.

Noclegownia dla bezdomnych przeznaczona jest do udzielania doraźnej i okresowej pomocy osobom bezdomnym. Osoby przebywające w Noclegowni korzystały z posiłków i suchego prowiantu w kuchni Caritas oraz przyrządzali samodzielnie posiłki dzięki zakupionej kuchence elektrycznej i mikrofalówce. Dodatkowo w zamian za sprzątanie przy sklepie piekarniczym pensjonariusze otrzymywali codziennie bezpłatnie świeże pieczywo. Główną przyczyną bezdomności osób przebywających w Noclegowni było nadużywanie alkoholu, przemoc w rodzinie, brak pracy, zadłużenia finansowe, eksmisje oraz brak wiary we własne możliwości. Ważnym zadaniem dla pracowników Noclegowni i MOPS jest kierowanie osób do ośrodków leczenia uzależnień oraz ich aktywizacja społeczna i zawodowa. W ramach prowadzonej pracy socjalnej 7 osób usamodzielniało się: 2 osoby podjęło pracę, 2 osoby otrzymało emeryturę, 3 osoby

otrzymały zasiłek i wynajęły stancję.

W Noclegowni został opracowany cotygodniowy harmonogram dotyczący sprzątanania oraz utrzymania czystości w wyniku czego uczyli się systematyczności i odpowiedzialności.

W okresie zimowym osoby bezdomne uczestniczyły w spotkaniach z Ojcami Klasztoru Kapucynów w Łomży i z przedstawicielami Grupy Odnowy w Duchu Świętym. Przy kawie i herbacie czytane było Pismo Święte i prowadzona była dyskusja na temat uzależnień i wartości ważnych dla człowieka.

W 2018 roku działania pomocowe w Kuchni Caritas w Łomży:

Dożywianie: Wydawanie jednego gorącego posiłku dziennie –średnio na miesiąc dla 300 osób, w okresie jesienno-zimowym dla 380. Uśredniona liczba wydanych posiłków: 79120.

Udzielanie pomocy rzeczowej w formie wydawania żywności doraźnie oraz z okazji świąt tj.

1/Wielkanoc: w dniach 27-28.03 wydano paczki dla **136 rodzin** (231 osób w tym 44 dzieci, 8 bezdomnych)

2/Boże Narodzenie: w dniach 18-19.12.12 wydano paczki **137 rodzin** (232 osób w tym 44 dzieci, 9 bezdomnych)

3/Organizowanie spotkań świątecznych – 20.12.2018r./Wigilia dla osób samotnych i bezdomnych – dla 33 osób.

Angażowanie podopiecznych w zakresie prac społeczno–użytecznych na rzecz Kuchni Caritas i otoczenia.

Ośrodek Interwencji Kryzysowej w 2018 roku udzielił schronienia dla 11 osób (5 dorosłe osoby i 6 dzieci). Pracownicy socjalni MOPS wydawali skierowania dla osób z noclegowni i ogrzewalni na posiłki wydawane przez kuchnię Caritas.

Cel operacyjny 1.2. Wspieranie rodzin, dzieci i młodzieży w prawidłowym funkcjonowaniu.

Wsparcie asystenta rodziny, praca socjalna z rodziną.

Wskaźniki realizacji działań:

Asystenci rodziny zatrudnieni w Centrum Pieczy Zastępczej pracują z rodzinami niewydolnymi wychowawczo, zgłoszonymi przez MOPS, Sąd rodzinny lub kuratora sądowego. Asystent kontynuuje pracę z rodziną również wówczas kiedy dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej. Celem tej pracy jest realizowanie planu naprawczego funkcjonowania rodziny i umożliwienie powrotu dzieci pod opiekę rodziców. Asystent rodziny jest w stałym kontakcie z pracownikiem socjalnym MOPS, kuratorem sądowym oraz placówkami oświatowymi. Efektywność pracy asystenta rodziny uwarunkowana jest przygotowaniem zawodowym jak również predyspozycjami osobowościowymi osoby zatrudnionej na stanowisku asystenta.

Rodzaje rodzin zastępczych i liczba dzieci w nich przebywających na przełomie w 2018 roku

Lp.	Rodzaj/rok	2018 r.
1.	Rodziny zastępcze spokrewnione	20
2.	Dzieci w rodzinach zast. spokrewnionych	26
3.	Rodziny zastępcze niezawodowe	11
4.	Dzieci w rodzinach zastępczych niezawodowych	16
5.	Rodzinach zastępcze zawodowe	7
6.	Dzieci w rodzinach zastępczych zawodowych	23
7.	Razem dzieci	65

Dane na 31 grudnia 2018 r.

L.p.	Asystenci Rodziny zatrudnieni w Centrum Pieczy Zastępczej Wyszczególnienie	2017	2018
1.	Liczba asystentów rodzin w gminie, z tego:	5	5
	a) zatrudnionych na podstawie umowy o pracę w systemie zadaniowego czasu pracy	5	5
	b) zatrudnionych na podstawie umów o świadczenie usług	0	0
2.	Liczba asystentów rodziny zatrudnionych przez:		
	a) jednostkę organizacyjną samorządu terytorialnego, w tym:	5	5
	- ośrodek pomocy społecznej	0	0
	b) inny podmiot na zlecenie gminy /CPZ w Łomży/	5	5
3.	Liczba rodzin, które korzystały z usług asystentów rodziny.	76	67
4.	Liczba dzieci w rodzinach które korzystały z usług asystenta rodziny.	142	128

Dane na 31 grudnia 2018 r.

W 67 rodzinach objętych wsparciem CPZ prowadzona była praca socjalna przez pracowników socjalnych i asystentów rodzinnych.

Centrum Pieczy Zastępczej przeprowadziło 6 szkoleń dla 99 osób sprawujących opiekę jako rodzina zastępcza.

Wsparcie specjalistów i opieka dla dzieci przebywających w rodzinie zastępczej lub w Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej. Powołanie Centrum Obsługi Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych.

Wskaźnik realizacji działań:

Placówka Opiekuńczo- Wychowawcza w Łomży dysponuje 24 miejscami, w skład placówki wchodzi: grupa socjalizacyjna- 19 miejsc, grupa interwencyjna- 5 miejsc oraz mieszkanie chronione. **W 2018 r. w Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej w Łomży przebywało 22 wychowanków, w tym 10 dziewcząt i 12 chłopców (w wieku 3,5 -21 lat). Średnio w 2018 r. w placówce w Łomży przebywało 23 podopiecznych objętych opieką i wsparciem specjalistów.**

W okresie od 01.01.2018r. do 31.12.2018 r. odeszło z placówki 9 wychowanków, z tego: 3 dzieci powróciło do domu rodzinnego na podstawie decyzji Sądu Rejonowego; 5 dzieci usamodzielniało się; 1 dziecko zostało umieszczone w Domu Pomocy Społecznej.

W 2018r. przyjęto do placówki 7 wychowanków- wszyscy na podstawie postanowień sądów rodzinnych w trybie zabezpieczenia.

W ramach programu „**Żyję zdrowo-wybieram świadomie**” realizowanego w zakresie Łomżyńskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Innych Uzależnień młodzież uczestniczyła w :

I. Zajęciach sportowych: zajęcia rekreacyjno – sportowe.

II. Zajęciach profilaktyczno-terapeutycznych zrealizowano zajęcia z terapii uzależnień oraz profilaktyki dotyczące kształtowaniu postaw sprzyjających życiu bez alkoholu i innych środków psychoaktywnych

1. **Terapia zajęciowa:** rozbudzanie i rozwijanie wrażliwości estetycznej podopiecznych placówki, indywidualnych zdolności twórczych uczestników, ich wyobraźni oraz twórczego myślenia.

2. **Zajęcia socjoterapeutyczne:** Celem spotkań socjoterapeutycznych było dostarczenie młodzieży Placówki Opiekuńczo- Wychowawczej w Łomży pochodzącej z rodzin dysfunkcyjnych pozytywnych doświadczeń społecznych, które w znacznym stopniu mogły przyczynić się do korygowania zaniżonej samooceny, wzmacniania poczucia własnej wartości i budowania prawidłowego obrazu siebie.

III. Zajęcia integracyjne. W dniu 25 maja 2018r. odbył się IX Turniej Strzelecki Województwa Podlaskiego Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych na fortach w Piątnicy.

W sprawie powołania Centrum Obsługi Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych prowadzone są ustalenia z Wojewodą Podlaskim. Planowane rozpoczęcie działania Centrum na rok 2020.

Wsparcie funkcjonowania placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży

Wskaźniki realizacji działań:

Zarządzeniem Prezydenta Miasta Łomża z dnia 4 kwietnia 2018 roku nr 111/18 przyznano dotacje na prowadzenie placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży w łącznej wysokości 65 000 zł.- z tego 22 000 zł. dla Caritas Diecezji Łomżyńskiej oraz 43 000 zł. dla Towarzystwa Przyjaciół Dzieci- Oddział Okręgowy w Łomży (umowy odpowiednio z 04 kwietnia nr 189/2018 oraz 188/2018).

Wsparcie realizacji zadań publicznych w zakresie Łomżyńskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Innych Uzależnień na 2018 rok.

I. W wyniku rozstrzygnięcia otwartego konkursu ofert przyznano łącznie **54.936 zł.** (*Zarządzenie Nr 23/18 Prezydenta Miasta Łomży z dnia 23.01.2018 roku w sprawie ogłoszenia otwartego konkursu ofert na wsparcie realizacji zadań publicznych w zakresie Łomżyńskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Innych Uzależnień na 2018 rok ; Zarządzeniem Nr 114/18 z dnia 04.04.2018 roku Prezydenta Miasta Łomży w sprawie ogłoszenia wyników otwartego konkursu ofert na wsparcie realizacji zadań publicznych w zakresie Łomżyńskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Innych Uzależnień na 2018 rok*), w tym:

1.Parafia Rzymskokatolicka pw. Bożego Ciała, ul. Przykoszarowa 26, 18 – 400 Łomża na zadanie pt. „Zapobieganie spożywaniu napojów alkoholowych oraz innych środków psychoaktywnych ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży. Wsparcie organizowania prowadzenia zajęć pozalekcyjnych z programem profilaktyczno – edukacyjnym i socjoterapeutycznym” dotacja w wysokości **16.736 zł.** (słownie: szesnaście tysięcy siedemset trzydzieści sześć złotych).

2.Caritas Diecezji Łomżyńskiej 18-400 Łomża ul. Rybaki 1, na zadanie pt „ **Prowadzenie Świetlicy Socjoterapeutycznej Caritas** dla dzieci i młodzieży z terenu miasta Łomża" dotacja w wysokości **38.200 zł.**(słownie: trzydzieści osiem tysięcy dwieście złotych).

II. W wyniku rozstrzygnięcia otwartego konkursu ofert, Zarządzeniem Nr 268/18 *Prezydenta Miasta Łomży z dnia 23.01.2018 roku w sprawie ogłoszenia otwartego konkursu ofert na wsparcie realizacji zadań publicznych w zakresie Łomżyńskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Innych Uzależnień na 2018 rok* z dnia 31.07.2018 r przyznano łącznie **51.626 zł.** (słownie: **pięćdziesiąt jeden tysięcy sześćset dwadzieścia sześć zł.**), w tym:

1.Parafia Rzymskokatolicka św. Brunona Bonifacego z Kwerfurtu BM w Łomży ul. Wojska Polskiego 135, 18 – 400 Łomża na zadanie pt „**Parafialna świetlica- Bonifacy**" dotacja w wysokości **16.230 zł** (słownie: szesnaście tysięcy dwieście trzydzieści złotych)

2.Parafia Rzymskokatolicka pw. Krzyża Świętego w Łomży ul Zawadzka 55,18 – 400 Łomża na zadanie pt „**Prowadzenie zajęć w świetlicy socjoterapeutycznej „Promyk Nadziei**", realizacja zadań w zakresie Łomżyńskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Innych Uzależnień na 2018" dotacja w wysokości **35.396 zł** (słownie: trzydzieści pięć tysięcy trzysta dziewięćdziesiąt sześć złotych).

W 2018 r. zdiagnozowano ilość dzieci i młodzieży niepełnosprawnej uczęszczającej do placówek oświatowych w mieście Łomża – ogółem to **493** osoby niepełnosprawne. Formy i metody działań skierowane do osób niepełnosprawnych w jednostkach prowadzonych przez Miasto Łomża i na terenie Miasta Łomży w 2018 r.: rewalidacja - zajęcia z psychologiem, logopedą i rehabilitantem ruchowym, pedagogiem specjalnym, zajęcia korekcyjno-kompensacyjne, zajęcia wyrównawcze, zajęcia – integracja sensoryczna, zajęcia logopedyczne, terapia metodą Tomatisa, terapia EEG biofeedback, prowadzenie zajęć przez surdopedagoga, oligofrenopedagoga, zajęcia wyrównawcze i doradztwo zawodowe w ramach projektu „Stawiam na rozwój”, dodatkowe zajęcia specjalistyczne realizowane w ramach projektu unijnego „Kształcenie kompetencji kluczowych szansą na lepszą jakość edukacji przedszkolnej” tj. Muzykoterapia, zajęcia rozwijające kompetencje emocjonalno-społeczne, zajęcia socjoterapeutyczne, logopedyczne i terapeutyczne. W szkołach i placówkach oświatowych w klasach integracyjnych osoby niepełnosprawne korzystają z pomocy nauczyciela wspierającego, a organizacja pracy dostosowana jest do rodzaju niepełnosprawności ucznia. Zapewniana jest pomoc o charakterze socjalnym w formie zapomogi, zwrotu kosztów za dojazd uczniów niepełnosprawnych, stypendia, dożywianie finansowane z MOPS, opieka pielęgniarek szkolnych. Budynki posiadają windy dla niepełnosprawnych (2 szkoły), łazienki przystosowane do potrzeb niepełnosprawnych oraz podjazdy zewnętrzne i wewnętrzne.

Cel operacyjny: 1.3 Zapewnienie dzieciom i młodzieży odpowiednich warunków rozwoju.

Organizacja czasu wolnego dla dzieci i młodzieży.

Organizowanie wycieczek letniego i zimowego dla dzieci i młodzieży.

Wskaźniki realizacji działań:

2018 roku ze świetlic w Łomży korzystało 99 dzieci.

W 2018 roku dla Towarzystwa Przyjaciół Dzieci Oddział Okręgowy w Łomży przyznano dotację w łącznej kwocie: 57.180 zł w ramach wsparcia realizacji zadań publicznych w zakresie Łomżyńskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Innych Uzależnień na zadania:

- a) „Kolonie edukacyjno profilaktyczne dla dzieci z programem z profilaktyki alkoholowej .”
- b) „Wspieranie organizowania przedsięwzięć ukierunkowanych na potrzeby dzieci i młodzieży korzystających ze świetlic środowiskowych, socjoterapeutycznych oraz placówek wsparcia dziennego”.
- c) Prowadzenie placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży.

<i>Działania Towarzystwa Przyjaciół Dzieci w Łomży w 2018 r.</i>	<i>Instytucje uczestniczące</i>	<i>Liczba dzieci</i>
Prowadzenie 2 placówek wsparcia dziennego TPD w Łomży Od stycznia do grudnia 2018 r.	Urząd Miasta Łomża	60 dzieci
Wypoczynek wakacyjny „Lato 2018” Lipiec-sierpień 2018 r.	Kuratorium Oświaty Białostok, U M Łomża	90 dzieci
Spotkanie wigilijne Listopad-grudzień 2018 r.	Urząd Miasta Łomża	90 dzieci
Realizacja programów pomocowych z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi i przemocy rówieśniczej kwiecień-grudzień 2018 r.	Urząd Miasta Łomża	120 dzieci
Dożywianie dzieci „zdrowo jem więcej wiem” styczeń-czerwiec 2018 r.	Fundacja Tesco Dzieciom Kraków	120 dzieci
Paczki świąteczne dla dzieci Listopad-grudzień 2018 r.	Urząd Miasta Łomża, ŁSM	130 dzieci

Ośrodek Wsparcia Rodziny im. św. Faustyny Kowalskiej w Łomży prowadzi Świetlicę Socjoterapeutyczną Caritas w Łomży. W 2018 roku ze świetlicy skorzystało 30 dzieci.

Zabezpieczenie potrzeb bytowych dla dzieci i młodzieży z rodzin ubogich przez finansowanie i organizowanie dożywiania w szkole, zapewnienia niezbędnych potrzeb.

Wskaźniki realizacji działań:

Program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” jest Programem wieloletnim. Art.2 ustawy o ustanowieniu programu wieloletniego. W 2018 roku koszt posiłków wyniósł 672741 zł. Łącznie wydano 103 164 posiłków.

Celem Programu jest:²

1. wsparcie gmin w wypełnianiu zadań własnych o charakterze obowiązkowym w zakresie dożywiania dzieci oraz zapewnieniu posiłku osobom jego pozbawionym, ze szczególnym uwzględnieniem osób z terenów objętych wysokim poziomem bezrobocia i ze środowisk wiejskich,
2. długofalowe działanie w zakresie poprawy stanu zdrowia dzieci i młodzieży poprzez ograniczenie zjawiska niedożywienia,
3. upowszechnienie zdrowego stylu żywienia,
4. poprawa poziomu życia osób i rodzin o niskich dochodach,
5. rozwój w gminach bazy żywieniowej, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb dzieci i młodzieży.

W ramach Programu realizowane były działania dotyczące w szczególności zapewnienia pomocy w zakresie dożywiania:

- dzieciom do 7 roku życia,
- uczniom do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej,
- osobom i rodzinom znajdującym się w trudnych sytuacjach (art. 7 ustawy o pomocy społ.)

Z programu dożywiania w 2018 r. skorzystało 795 osób w tym :

- **dzieci do czasu rozpoczęcia nauki w szkole podstawowej – 225,**
- **uczniowie do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej – 423,**
- pozostałe osoby (art. 7 ustawy o pomocy społecznej) - 148.

Pomoc w formie świadczenia pieniężnego na zakup żywności otrzymało 60 osób.

Pomoc w formie obiadu otrzymało 735 osoby w tym:

- 193 dzieci do 7 roku życia,
- 407 uczniów do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej,
- 135 pozostałe osoby z art. 7 ustawy o pomocy społecznej.

Program realizowany był w 30 punktach żywieniowych w tym:

- szkoły – 9
- przedszkola – 16
- żłobki – 1
- inne – 4

W 2018 r. łączny koszt programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” wyniósł 738 689 zł. w tym:

środki własne 160 000 zł. dotacja 578 689 zł.

Z zasiłków celowych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łomży na zakup żywności skorzystało 114 rodzin. Koszt świadczeń – 65948 zł.

Wspieranie działań w zakresie nauki i rozwoju osobistego.

Wskaźniki realizacji działań:

W 2018 r. pracę wolontarystyczną wykonywało 45 wolontariuszy w tym 38 to uczniowie szkół

² Ustawa z dnia 29 grudnia 2005r o ustanowieniu wieloletniego „Programu państwa w zakresie dożywiania”

średnich i 6 osób dorosłych. Wolontariusze ze szkół średnich pomagali dzieciom w nauce w miejscu zamieszkania lub w Klubie Seniora przy ul. Mickiewicza 4. Koło wolontariatu poprzez działania wolontariuszy skupia się na pomocy w nauce dzieciom zaniedbanym środowiskowo i wychowawczo, osobom chorym, samotnym i niepełnosprawnym w prowadzeniu gospodarstwa domowego. W 2018 roku z wolontariatu korzystało 1 dziecko niepełnosprawne.

W ramach Programu „Aktywny Samorząd” finansowanego ze środków PFRON skierowanego do osób niepełnosprawnych Moduł II- pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym otrzymało 18 studentów, wydatkowana kwota 43 207 zł.

W 2018 r. Prezydent Miasta Łomża przyznał stypendia za wyniki w nauce, osiągnięcia sportowe oraz nagrody edukacyjne. Stypendia za osiągnięcia naukowe w wysokości od 80 do 180 zł miesięcznie przyznane zostały 43 uczniom, za wyniki sportowe przyznano dla 45 młodych sportowców (110 zł na miesiąc) a 17 uczniów otrzymało nagrody edukacyjne za postęp w nauce w wysokości od 500 do 1200 zł (jednorazowo) przyznano łącznie 100 stypendia.

Cel operacyjny 1.4 – Podniesienie jakości usług socjalnych

Podnoszenie kwalifikacji pracowników socjalnych i kadry do pracy z rodziną

Wskaźniki realizacji działań:

Pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej uczestniczyli w różnych formach podnoszenia kwalifikacji zawodowych.

Szkolenia w 2018 roku dla 28 pracowników socjalnych oraz pozostałych pracowników:

1. Rozwiązywanie problemów alkoholowych i innych uzależnień – 13 osób,
2. Profilaktyka chorób psychicznych – 10 osób,
3. Zarządzanie systemem informatycznym oraz Rodo 2016/679 z 27.04.2016 r. – 51 osób,
4. Praca z osobami zaburzonymi psychicznie – trening umiejętności – 28 osób,
5. Widzimy, reagujemy, przeciwdziałamy – 7 osób,
6. Zrozumieć dziecko ze Spektrum Płodowych Zaburzeń Alkoholowych (FASD) - 13 osób,
7. Dobre praktyki w ochronie przed przemocą w kontekście pomocy rodzinie – 22 osoby.
8. Trening umiejętności interpersonalnych oraz zachowań społecznych w pracy z osobami z zaburzeniami psychicznymi w procedurze „NIEBIESKA KARTA” – 22 osoby
9. 1 osoba (pracownik socjalny) otrzymał tytuł magistra administracji usług społecznych i socjalnych na PWSiP w Łomży.

W Ośrodku Interwencji Kryzysowej w Łomży w 2018 roku 8 pracowników zostało przeszkolonych w zakresie problematyki uzależnień i przemocy w ramach szkoleń: „Superwizja z zakresu pracy nad przemocą domową”, „Przemoc rówieśnicza: profilaktyka, identyfikacja i interwencja”, „Rodzicielstwo z Pozytywną Dyscypliną”, Konferencja „Zrozumieć dziecko z FASD – Spektrum Płodowych Zaburzeń Alkoholowych”, Konferencja: „Profilaktyka chorób psychicznych”, „Interwencyjna pomoc psychologiczna”, „Pierwsza pomoc przedmedyczna”, „Kurs pomocy socjoterapeutycznej dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym”, „Dobre praktyki w ochronie przed przemocą w kontekście pomocy rodzinie”. Liczba przeszkolonych osób zajmujących się problematyką uzależnień i przemocą-skorzystało 40 osób; w tym pracownicy OIK i profesjonaliści ze środowiska lokalnego: szkolenia:” Superwizja pracy nad przemocą domowa zespołu pracowników Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Łomży, „Dobre praktyki w ochronie przed przemocą w kontekście pomocy rodzinie”.

Centrum Pieczy Zastępczej w Łomży-w 2018 r. 6 osób (w tym asystenci rodziny i koordynatorzy pieczy zastępczej) uczestniczyło w 50 różnych szkoleniach dotyczących zagadnień pracy z rodziną.

W 2018 r. przeszkolono 59 pracowników Domu Pomocy Społecznej w różnych aspektach pracy z

mieszkańcami DPS.
Podjęmowanie inicjatyw w zakresie wdrażania nowych działań osłonowo-aktywizacyjnych na rzecz osób znajdujących się w trudnej sytuacji .
W 2018 r. w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej był realizowany Gminny program osłonowy w zakresie pomocy finansowej na zakup leków dla mieszkańców Miasta Łomża. Celem programu jest pomoc finansowa adresowana do mieszkańców Miasta Łomża-osób niezdolnych do pracy z tytułu wieku, osób przewlekle chorych w wieku produkcyjnym, osób niepełnosprawnych znajdujących się w trudnej sytuacji bytowej i ponoszących wydatki na zakup leków zleconych przez lekarza. W 2018 r. z tej formy pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej skorzystało 124 osoby, wypłacono 1418 świadczeń na kwotę 127 752 zł.
2. CEL STRATEGICZNY – AKTYWIZACJA GRUP ZAGROZONYCH WYKLUCZENIEM SPOŁECZNYM
Cel operacyjny: 2.1 Wzrost aktywności społecznej osób starszych i niepełnosprawnych.
Kierunki działań: Utworzenie/rozszerzenie placówki wsparcia dziennego dla osób niepełnosprawnych i starszych.
Wskaźniki realizacji działań:
W 2018 roku z DDS+, Klubu Seniora, ŚDS w Łomży skorzystało 244 osoby starsze, niepełnosprawne. Dzienny Dom Senior + w Łomży rozpoczął działalność w lutym 2017 r. Placówka działa 8 godzin dziennie przez 5 dni w tygodniu w godzinach od 7.30. do 15.30. Z usług Dziennego Domu Senior + korzystało 60 osób w wieku 60 + nieaktywnych zawodowo. Seniorzy otrzymywali 1 ciepły posiłek z firmy cateringowej. Zajęcia odbywały się wg ustalonego harmonogramu: poranna gimnastyka, zajęcia komputerowe, zajęcia kulinarne, min. kącik wędkarski, prasowy, filmowy, krawiecki, ludoterapia (terapia poprzez grę-gry planszowe, szachy, brydż), warsztaty plastyczne, teatralne, spotkania z poezją, karaoke i zajęcia taneczne (zumba, taniec ludowy: oberek, kujawiak, itp.) język angielski oraz konsultacje z psychologiem, dietetykiem. Uczestnicy brali także udział w organizowanych wycieczkach do Białowieży, Drozdowa, Tykocina, Morgowników, Góry Strękowej, Kiernusów. Na 31.12.2018r w DDS+ było zatrudnionych 8 osób na 6 etatów. Wydatkowana w 2018 r. kwota to 474 349,46 zł. Liczba osób korzystających ze spotkań integracyjnych, form aktywności społecznej, edukacyjnej, kulturalnej, rekreacyjnej i działań promujących zdrowy styl życia dla osób starszych i niepełnosprawnych - 60 (stała ilość uczestników). Liczba imprez integracyjnych i działań promujących zdrowy styl życia wśród osób starszych i niepełnosprawnych – 10 imprez. Ogółem w 2018 roku z oferty korzystało 74 osoby. Klub Seniora działa na zasadach placówki dziennego pobytu, jest miejscem otwartym dla wszystkich seniorów. W ramach działalności organizowane były cykliczne zajęcia plastyczne, muzyczne, kulturalno-oświatowe. Jego zadaniem jest zaspokojenie potrzeb osób starszych. W ramach KS odbywały się zajęcia muzyczne i próby zespołu Maryna, w których udział brało około 25 seniorów. Od maja do grudnia 2018 we współpracy z fundacją "Czas Lokalny" odbywały się zajęcia z gimnastyki dla seniorów. W ramach oferty stałej w Klubie w każdą środę prowadzone były spotkania biesiadne a w czwartki warsztaty kulinarne - wspólne gotowanie dla średnio 20-25 uczestników. W ciągu roku zawiązały się też kółka graczy – karty, gry planszowe, szachy, które spotykają się wg potrzeb. W ramach działalności Klubu organizowane były również spotkania okolicznościowe, wyjazd integracyjny, wycieczki, bal Seniora dla 150 osób. W Klubie Seniora zatrudnionych było 4 osoby na 1,5 etatu. Na realizację zadania w 2018 roku wydano 127 954,06 zł. W ciągu 2018 roku z Klubu Seniora korzystało średnio około 120 osób w wieku 60+. W 2018 r. Środowiskowy Dom Samopomocy został przeniesiony do nowej siedziby ośrodka wsparcia z ul. Wojska Polskiego 161 do części budynku przy ul. Marii Skłodowskiej - Curie 5 i połączony z filią. Całkowita powierzchnia zajmowanego budynku- 875,59 m ² . Poszerzenie oferty placówki o dodatkowe zajęcia terapeutyczne (np. w grocie solnej, zajęcia rekreacyjne i sportowe).

Dzięki rozszerzeniu działalności ŚDS uzyskano zapewnienie oparcia społecznego dla większej liczby osób z zaburzeniami psychicznymi, poprawę funkcjonowania w życiu codziennym osób niepełnosprawnych, zapewnienie rehabilitacji i dziennej opieki osobom z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu znacznym i głębokim, w tym z niepełnosprawnością sprzężoną, aktywizację większej grupy uczestników korzystających z zajęć w ŚDS. Liczba miejsc w ośrodku wsparcia - 43, liczba osób korzystających w ciągu roku – 50, liczba osób oczekujących - 5.

W Łomży działa jeden warsztat terapii zajęciowej zrzeszający 40 uczestników, działający przy Zakładach Spożywczych „BONA” Sp. z o. o. Prowadzona terapia ma na celu ogólny rozwój i poprawę sprawności potrzebnych do prowadzenia przez osoby niepełnosprawne niezależnego, samodzielnego i aktywnego życia

Wspieranie działań mających na celu utworzenie placówki całodobowej dla osób starszych i niepełnosprawnych.

Wskaźniki realizacji działań:

W roku 2018 z terenu m. Łomża przebywało w Domach Pomocy Społecznej na terenie innych powiatów 66 osób oraz 7 osób w DPS w Łomży, ul. Polowa 39, którego organem prowadzącym jest miasto Łomża (MOPS nie ponosi wydatków z tego tytułu). W 2018 r. tut. Ośrodek wydatkował na dofinansowanie pobytu tych osób (poza DPS w Łomży) kwotę 1 970 494,28 zł.

W związku z silną tendencją wzrostową zapotrzebowania na miejsca w placówkach zapewniających całodobową opiekę Prezydent Miasta zawarł już w 2017 r. z Łomżyńskim Stowarzyszeniem Pomocy Osobom Chorym z Chorobą Alzheimera w Łomży, ul. Bema 39 umowy na prowadzenie Rodzinnego Domu Opieki Nr 1, Nr 2 i Nr 3 „Paradiso” w Łomży na 24 miejsca oraz z p. Agnieszką Kiełczewską umowę na prowadzenie Domu Rodzinnego „Pod Dobrym Aniołem” ul. Piaski 27a na 8 miejsc. Z pobytu w tych placówkach skorzystało w 2018 r. 21 osób skierowanych przez MOPS. Dofinansowanie pobytu w rodzinnych domach opieki dla 11 osób wyniosło 303.607,73 zł.

Organizowanie imprez integracyjnych dla osób starszych i niepełnosprawnych w ramach funkcjonowania Klubu Seniora.

Organizowanie różnorodnych form aktywności społecznej, edukacyjnej oraz kulturalnej i rekreacyjnej dla osób starszych i niepełnosprawnych.

Wskaźniki realizacji działań:

W ciągu 2018 roku średnio z Klubu Seniora korzystało ok. 120 osób w wieku 60+. W ramach działalności organizowane były cykliczne zajęcia plastyczne, muzyczne, kulturalno-oświatowe, zajęcia muzyczne i próby zespołu Maryna, odbywała się, gimnastyka, spotkania biesiadne, warsztaty kulinarne czyli spotkania na wspólne gotowanie licząc średnio 20-25 uczestników.

W ciągu roku zawiązały się też kółka graczy – karty, gry planszowe, szachy, które spotykają się wg potrzeb. W ramach działalności Klubu organizowane były również spotkania okolicznościowe m.in. Dzień babci i dziadka, walentynki, dzień kobiet, dzień matki i ojca, święto niepodległości, andrzejki, mikołajki. Zorganizowane zostały także uroczyste spotkania Wielkanocne i Wigilijne, na które zaproszeni zostali przedstawiciele władz oraz kościoła, każde ze spotkań liczyło ponad 100 osób. W ciągu roku odbyły się również spotkania edukacyjne- z dietetykiem, lekarzem, psychologiem, policją. Zespół Maryna działający w Klubie Seniora brał udział w wielu przeglądach, konkursach, na które zorganizowany był transport z budżetu Klubu Seniora – m.in. przegląd kolęd i pastorałek w Kolnie, przegląd kurpiowski w Zbójnej, konkurs kultury kurpiowskiej w Nowogrodzie. W czerwcu Seniorzy skorzystali z wyjazdu integracyjnego z grillem w Nowogrodzie podczas którego, spotkali się seniorzy z Łomży i Grajewą.

W sierpniu Seniorzy mieli okazję wziąć udział w wycieczce dwudniowej Kowno-Wilno-Troki, wycieczce do Osowca połączonej z grillem integracyjnym w Grajewie oraz Ogólnopolskiej Paradzie Seniorów w Warszawie. Tradycyjnie już jako główna część obchodów Dni Seniora zorganizowany został Bal Seniora dla 150 osób z muzyką na żywo. W Klubie Seniora

zatrudnionych było 4 osoby na 1,5 etatu.
Na realizację zadania wydano 127 954,06 zł.

W celu zwiększenia aktywności, integracji osób starszych i niepełnosprawnych Stowarzyszenie Przyjaciół Dzieci i Młodzieży Niepełnoprawnej Intelaktualnie „Pomocna Dłoń” przy Domu Pomocy Społecznej w Łomży oraz Dom Pomocy Społecznej w Łomży w 2018 roku zrealizowało wyjazdy i imprezy integracyjne dla 600 osób starszych/niepełnosprawnych m.in. Integracyjny Turniej Sportowy, Warsztaty terapeutyczne ”Spotkania Wrześniowe”, Przegląd Piosenki Religijnej Domów Pomocy Społecznej, Piknik Patriotyczny Radosna Niepodległa - środki Stowarzyszenia 56 000,00 i 22 510,00 środki publiczne.

W dniu 6.09. 2018r odbyła się kolejna edycja Łomżyńskiego Dnia Seniora pod nazwą Seniorada. Również dla seniorów Fundacja Czas lokalny” przy wsparciu środków z budżetu Miasta zrealizowała projekt - „ABC zdrowego seniora – 2018. Urząd Miejski dla osób pow. 60 roku życia wydaje tzw. Kartę Seniora (w 2018 roku wydanych zostało ok. 1.600 Kart Seniora) – łącznie na dzień 20.05.2019 r. Kartę Seniora posiada 6.261 mieszkańców Łomży

W 2018 roku Prezydent Miasta Łomża zdecydował o wpisaniu do Roczego Programu Współpracy Miasta Łomża z Organizacjami Pozarządowymi na 2019 rok priorytetu: Aktywizacja i integracja osób starszych. Na dofinansowanie zadań z tego zakresu, tj. m.in.: działań edukacyjnych i prozdrowotnych, wolontariatu osób starszych i na rzecz osób starszych oraz integrację wewnątrz i międzypokoleniową, przeznaczono 30.000 zł.

W 2018 r. na organizację różnorodnych form aktywności społecznej, edukacyjnej oraz kulturalnej i rekreacyjnej dla osób starszych i niepełnosprawnych zabezpieczono środki z budżetu miasta w wys. 100 000 zł.

Dotacje w łącznej kwocie 100.000,00 zł. przyznano na wsparcie realizacji zadań publicznych w zakresie ochrony i promocji zdrowia w następujący sposób: w wyniku rozstrzygniętego otwartego konkursu ofert, przyznano łącznie 100.000 zł. (Zarządzeniem Nr 115/18 z dnia 04.04.2018 roku Prezydenta Miasta Łomży w sprawie ogłoszenia otwartego konkursu ofert na wsparcie realizacji zadań publicznych w zakresie ochrony zdrowia na 2018 rok), w tym:

1. Stowarzyszenie Kobiet z Problemem Onkologicznym Organizacja Pożytku Publicznego, 18-400 Łomża, Al. Piłsudskiego 11 A p.410, na zadanie pt.: „Programy samopomocowe osób chorych, osób z niepełnosprawnością i ich rodzin - Rehabilitacja kobiet po mastektomii”- dotacja w wysokości 2.254 zł.
2. Stowarzyszenie Kobiet z Problemem Onkologicznym Organizacja Pożytku Publicznego, 18-400 Łomża, Al. Piłsudskiego 11A p.410, na zadanie pt.: „Profilaktyka i wczesne wykrywanie chorób nowotworowych”- dotacja w wysokości 6.205 zł.
3. CARITAS Diecezji Łomżyńskiej, 18-400 Łomża, ul. Rybaki 1, na zadanie pt.: „Turniej Rycerski u Księcia Janusza I” z okazji 600-lecia nadania praw miejskich Łomży – XVIII olimpiada sportowa dla dzieci i osób niepełnosprawnych Zadanie 2. Programy samopomocowe osób chorych, osób z niepełnosprawnością i ich rodzin - dotacja w wysokości 2.000 zł.
4. Polski Czerwony Krzyż, ul. Mokotowska 14, 00-561 Warszawa na zadanie pt. Programy służące profilaktyce, promocji zdrowia i wczesnej wykrywalności chorób, w tym dotyczące zdrowia psychicznego, tytuł zadania „Wybieram zdrowie”- dotacja w wysokości 3.580 zł.
5. Polski Związek Niewidomych Okręg Podlaski 18-400 Łomża, ul. Dworna 13, na zadanie pt.: „Spotkania Integracyjne Osób Niewidomych” - dotacja w wysokości 6.460 zł.
6. Polskie Stowarzyszenie Diabetyków Oddział Rejonowy w Łomży 18-400 Łomża, ul. Niemcewicza 17 lok. 6, na zadanie pt. „Profilaktyka i edukacja – wyprzedzamy cukrzycę, zapobiegamy powikłaniom” - dotacja w wysokości 3.581 zł.
7. Łomżyńskie Towarzystwo Przyjaciół Chorych „HOSPICJUM” pw. Świętego Ducha w Łomży 18-400 Łomża, ul. Rybaki 3, na zadanie pt.: „Opieka hospicyjno- paliatywna nad chorymi w

- terminalnym stadium choroby nowotworowej' - dotacja w wysokości 25.000 zł.
8. Fundacja „Czas Lokalny” 18-400 Łomża, ul. Dworna 35, na zadanie pt. „ABC zdrowego seniora 2018” - dotacja w wysokości – 3.620 zł.
9. Łomżyńskie Stowarzyszenie Pomocy Osobom z Chorobą Alzheimera „PARADISO” 18-400 Łomża, ul. Bema 39, na zadanie pt.: „Pomóż mi pozostać sprawnym. Pomoc długoterminowa dla chorych na Alzheimera” - dotacja w wysokości 4.300 zł.
10. Stowarzyszenie Twórczego Działania „BK Step” 18-400 Łomża, Al. Legionów 60 B, na zadanie pt.: „Zadbaj o swój kręgosłup” II edycja 2018 - dotacja w wysokości 4.500 zł.
11. Stowarzyszenie Pomocy Rodzinom „NADZIEJA”, 18-400 Łomża, ul. Zawadzka 55, na zadanie pt.: „Bezpieczna Łomża”. Działania ratownicze, prewencyjne i edukacyjne na rzecz podniesienia bezpieczeństwa mieszkańców Łomży” - dotacja w wysokości 20.000 zł.
12. Stowarzyszenie „CZAS ROZWOJU” 18-400 Łomża, ul. Miła 4, na zadanie pt.: „Klub integracji środowiskowej w Łomży jako program samopomocowy osób z niepełnosprawnością intelektualną i ich rodzin” - dotacja w wysokości 6.000 zł.
13. Fundacja Sedno, 18-400 Łomża, ul. Nowogrodzka 124, na zadanie pt. „ Program zapobiegania i wczesnego wykrywania cukrzycy typu 2” - dotacja w wysokości 1.500 zł (zwrócono 2 gr)
14. „FUNDACJA DR OTIS”, ul. Sybiraków 20/4A, 18-400 Łomża na zadanie pt. „Wczesne wspomaganie autyzmu” - dotacja w wysokości 2.000 zł.
15. „FUNDACJA DR OTIS”, ul. Sybiraków 20/4A, 18-400 Łomża na zadanie pt. „Droga przez autyzm” Światowy Dzień Świadomości Autyzmu - dotacja w wysokości 2.000 zł.
16. Stowarzyszenie Rodzin Katolickich Diecezji Łomżyńskiej 18-400 Łomża, ul. Sadowa 3, na zadanie pt.: „Prowadzenie zajęć edukacyjnych oraz wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży niepełnosprawnej”- dotacja w wysokości 7.000 zł.

Zwiększenie dostępności do placówek wsparcia, klubów oraz grup wsparcia.

Wskaźniki realizacji działań:

Dla podniesienia poziomu funkcjonowania osób starszych i niepełnosprawnych w Łomży w 2018 roku działały: Środowiskowy Dom Samopomocy, Klub Seniora, Dzienny Dom Senior+, Warsztaty Terapii Zajęciowej, Zakład Aktywności Zawodowej.

Ze wsparcia placówek skorzystało 350 osób w tym:

Klub Seniora – 120 osób,

Dzienny Dom senior+ - 74 osoby,

Środowiskowy Dom Samopomocy – 50 osób,

PEFRON współfinansowanie kosztów tworzenia i działania warsztatów terapii zajęciowej dla 40 osób niepełnosprawnych /WTZ przy „BONA” Sp. z o. o./,

Zakład Aktywności Zawodowej – 38 osób,

Centrum Integracji Społecznej – 28osób

Ze środków z budżetu miasta (realizacja zadań publicznych w zakresie ochrony i promocji zdrowia) w 2018 r. przyznano dotacje: dla Stowarzyszenia Kobiet z Problemem Onkologicznym Organizacja Pożytku Publicznego na zadanie pt.: „Programy samopomocowe osób chorych, osób z niepełnosprawnością i ich rodzin - Rehabilitacja kobiet po mastektomii” w wysokości 2.254 zł. oraz dla CARITAS Diecezji Łomżyńskiej na zadanie pt.: „Turniej Rycerski u Księcia Janusza I” z okazji 600-lecia nadania praw miejskich Łomży – XVIII olimpiada sportowa dla dzieci i osób niepełnosprawnych Zadanie 2. Programy samopomocowe osób chorych, osób z niepełnosprawnością i ich rodzin - dotacja w wysokości 2.000 zł.

Rozwijanie form usług opiekuńczych i usług specjalistycznych w miejscu zamieszkania

Wskaźniki realizacji działań:

Osobom samotnym, niepełnosprawnym wymagającym pomocy osób drugich w czynnościach dnia codziennego i pielęgnacji, świadczone usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania. Taką pomoc świadczyły opiekunki domowe zatrudnione w MOPS.

Usługami opiekuńczymi objęto 117 osób. Liczba godz. przepracowanych przy świadczeniu usług

opiekuńczych wyniosła 83911 godzin.

Usługami specjalistycznymi objęto 4 osoby. Liczba godzin przepracowanych przy świadczeniu specjalistycznych usług opiekuńczych wyniosła 6552 godziny.

W ramach zadań własnych zatrudnionych było 54 opiekunki na 45,5 etatu. W ramach programu rządowego 75+ zatrudnionych było 6 opiekunek domowych, w ramach usług specjalistycznych 4 opiekunki domowe na 3,5 etatu.

Na realizację zadania wydatkowano 501 564 zł. (zadania własne), na usługi specjalistyczne 120 725 zł. (zadanie zlecone).

Współpraca z PFRON w zakresie aktywności społecznej osób niepełnosprawnych.

Wskaźniki realizacji działań:

Rehabilitacja społeczna- środki PFRON przeznaczono na:

1. Dofinansowanie do turnusów rehabilitacyjnych dla **84 osób** niepełnosprawnych, wartość dofinansowania 78 388 zł.
2. Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych - 4 imprezy integracyjne na kwotę 13 558 zł, w których udział wzięło **448 osoby** niepełnosprawne.
3. Współfinansowanie kosztów tworzenia i działania warsztatów terapii zajęciowej – **40 osób** niepełnosprawnych na kwotę 663 840 zł.

Ograniczenie skutków niepełnosprawności poprzez likwidowanie barier architektonicznych

Wskaźniki realizacji działań:

W 2018 roku ze środków **PFRON** w zakresie rehabilitacji społecznej dofinansowano do likwidacji barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych – **18 osób** na kwotę 58 139 zł.

Programy celowe: „Program wyrównywania różnic między regionami III”

obszar G - wspieranie aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych poprzez tworzenie stanowisk pracy oraz samozatrudnienie- na wartość 184 000 zł. (utworzono 4 stanowiska pracy).

Zwiększenie dostępu do usług medycznych, rehabilitacyjnych i pomocowych dla osób starszych i niepełnosprawnych.

Wskaźniki realizacji działań:

Z programu osłonowego na leki z MOPS w 2018 r. skorzystało **124 osoby** na kwotę 127 752 zł.

W 2018 roku ze środków PFRON udzielono dofinansowania: Programy celowe: „Program wyrównywania różnic między regionami III” **obszar D** - likwidacja barier transportowych – na wartość 70 000 zł. (dofinansowanie do mikrobusa 9-cio miejscowego) – umowa zrealizowana w 2018 roku oraz do zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze dla 287 osób niepełnosprawnych na kwotę 217 350 zł.- rehabilitacja społeczna.

Realizacja „Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2014-2020” w mieście Łomża za 2018 rok /Załącznik do Uchwały Nr 460/LIII/14 Rady Miejskiej Łomży z dnia 28 maja 2014 r./. Celem strategicznym tego programu jest podniesienie poziomu życia i rozwoju osobom niepełnosprawnym w Łomży poprzez stworzenie, tym osobom warunków do pełnego uczestnictwa w życiu społecznym. Program i jego realizacja ma służyć tworzeniu miasta otwartego i dostępnego dla wszystkich mieszkańców.

Na podstawie informacji uzyskanych z Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności w Łomży w 2018 roku wydano 1047 orzeczeń o stopniu niepełnosprawności osobom powyżej 16 roku życia, w tym dla 588 kobiet i 459 mężczyzn. Dzieciom i młodzieży przed 16 rokiem życia wydano 130 orzeczeń o niepełnosprawności, w tym 48 dla kobiet i 82 mężczyzn.

Wsparcie materialne osób starszych i niepełnosprawnych.

Wskaźniki realizacji działań:

W 2018 r. zasiłki stałe z MOPS z tytułu niepełnosprawności **otrzymało 279 osób i 21 osób** z tytułu wieku (mężczyzna ukończone 65 lat lub kobieta ukończone 60 lat) dla osób, którym nie przysługuje renta lub emerytura.

Zasiłki okresowe z powodu długotrwałej choroby przyznano dla **154 rodzin**, z powodu niepełnosprawności dla **15 rodzin**.

Rehabilitacja zawodowa-w 2018 roku **PFRON** przyznał środki na:

1. Zwrot kosztów wyposażenia stanowiska pracy osoby niepełnosprawnej-utworzono 8 stanowisk pracy, wydatkowana kwota 274 450 zł.
2. Przyznanie osobie niepełnosprawnej środków na podjęcie działalności gospodarczej, rolniczej albo wniesienia wkładu do spółdzielni socjalnej –dla 2 osób na kwotę 70 000 zł.
3. Zwrot wydatków na instrumenty i usługi rynku pracy dla osób niepełnosprawnych poszukujących pracy i nie pozostających w zatrudnieniu – dla 3 osób na kwotę 23 539 zł.

Pilotażowy program „Aktywny samorząd”- skierowany do osób niepełnosprawnych, które skorzystały z dofinansowania z 5 zadań. W 2018 roku ramach Programu „Aktywny Samorząd” udzielono dofinansowania na:

Moduł I – likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową - **21 osób**, wydatkowana kwota 49 805 zł.

Moduł II- pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym - **18 osób**, wydatkowana kwota 43 207 zł.

Cel operacyjny 2.2 – Pomoc osobom bezrobotnym, niepełnosprawnym i nieaktywnym zawodowo.

Zmniejszenie skutków bezrobocia poprzez udzielanie wsparcia finansowego i rzeczowego. Objęcie rodzin i osób bezrobotnych pracą socjalną.

Wskaźniki realizacji działań:

Dla osób bezrobotnych w 2018 r. przyznana została pomoc finansowa z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w postaci zasiłku okresowego, który był wypłacany średnio przez okres 4 miesięcy. Zasiłki okresowe przyznano z powodu bezrobocia dla **552 rodzin**, średnia wysokość zasiłku na rodzinę wyniosła 415,65 zł. Rodziny w których występowało bezrobocie objęte były pracą socjalną.

Powiatowy Urząd Pracy w 2018 roku realizował szkolenia dla bezrobotnych z terenu Miasta Łomża: kwalifikacja wstępna przyspieszona kierowców wykonujących transport drogowy- 4 osoby, Instruktor nauki jazdy kat. B – 1 osoba, blacharz – lakiernik – 1 osoba, operator koparki jednoznaczyniowej kl. I wszystkie typy – 1 osoba, operator wózka jezdniowego podnośnikowego z wymianą butli gazowej – 4 osoby, t orty artystyczne – autorska pracownia -1 osoba, spawanie blach spoinami pachwinowymi i czołowymi metodą MAG – 135 -3 osoby, kurs projektowania wnętrz w programach Archicad, Artlantis, 3DsMax -1 osoba, program wczesnej edukacji Montessori / 2,5 lat – 6 lat /- 1 osoba, Szkolenie okresowe kierowców wykonujących transport drogowy blok programowy kat. C,C+E,C1,C1+E – 1 osoba, warsztaty ceramiczne – 1 osoba, specjalistyczne szkolenia dla konserwatorów sprzętu przeciwpożarowego- 1 osoba, kurs instruktora rekreacji ruchowej i instruktora jeździectwa powszechnego PZJ- 1 osoba, kurs SEP do 1kV GrI eksploatacja- 1 osoba, przedłużanie paznokci metodą żelową – 1 osoba, prawo jazdy kat. C i Kwalifikacja wstępna przyspieszona kierowców wykonujących transport drogowy blok programowy kat. C,C+E,C1,C1+E – bon szkoleniowy – 2 osoby, kurs instruktora nauki jazdy kat. B – bon szkoleniowy 1- osoba, spawacz blach i rur spoinami pachwinowymi metodą TIG – 141 – bon szkoleniowy- 1 osoba. Efekty: 29 osób bezrobotnych ukończyło szkolenie, z tego średnio 74 % w okresie 3 m-cy po ukończeniu szkolenia podjęło zatrudnienie lub rozpoczęło działalność gospodarczą. Na szkolenia wydatkowano 101 238 zł.

Szkolenie pracodawców i pracowników w ramach środków Krajowego Funduszu Szkoleniowego /KFS/. Główne branże to: operatorzy sprzętu wykorzystywanego do remontu i budowy dróg, transport drogowy i prawo przewozowe, przetwórstwo przemysłowe, handel hurtowy i detaliczny, budownictwo, dostawa wody , opieka zdrowotna i pomoc społeczna, edukacja, działalność naukowa i techniczna, mediacje rodzinne i karne, pedagogika specjalna.

W ramach Krajowego Funduszu Szkoleniowego dla **73 pracodawców** z terenu Łomży, którzy

złożyli wnioski, przeszkolono 153 pracowników. Na ten cel wydatkowano 258 637 zł.

Rozwijanie współpracy z PUP i realizowanie wspólnych działań na rzecz osób bezrobotnych i niepełnosprawnych.

Wskaźniki realizacji działań:

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łomży współpracował z Centrum Integracji Społecznej i Powiatowym Urzędem Pracy zakresie aktywizacji osób bezrobotnych, nieaktywnych zawodowo.

1. W 2018 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej kontynuował projekt „Aktywnie do sukcesu” współfinansowany ze środków Unii Europejskiej. W II Module (od 1.09.2017 do 31.08.2018.) realizowano działania z aktywnej integracji, aktywizację zawodową, staże zawodowe, działania środowiskowe, opłacano również pobyt dzieci uczestników w przedszkolach i wypłacono zasiłki celowe na kwotę 58 032 zł. Zrealizowane kursy zawodowe: opiekun dzieci - 14 osób, kurs zawodowy sprzedawca z obsługą kasy fiskalnej - 14 osób, kurs zawodowy brukarz - 8 osób, staż zawodowy dla 17 uczestników oraz Program Aktywizacja I Integracja PAI – 10 osób z III profilem w lutym i marcu 2018 r. Uczestnicy projektu byli objęci pracą socjalną, kontraktem socjalnym z indywidualną ścieżką reintegracji.

2. W 2018 r. kontynuowany był Projekt „Centrum Integracji Społecznej szansą na lepsze jutro osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym”, współfinansowany ze środków Unii Europejskiej realizowany w partnerstwie: Miasto Łomża - Lider Projektu, MOPS – Realizator, Fundacja Forum Inicjatyw Rozwojowych (FFIR) w Białymstoku – Partner Projektu. Realizacja projektu zaplanowana od 01.03.2017 r. do 28.02.2019 r. dla 58 osób, I grupa uczestników to **30 osób (20 M i 10 K)** i II grupa uczestników to **28 osób (20 K i 8 M)**. Każdy z uczestników w roku 2018 korzystał ze wsparcia socjoterapeuty, terapeuty uzależnień, doradcy zawodowego, pośrednika pracy oraz z doradztwa ds. reintegracji społecznej i zawodowej. W 2018 r. realizowano również wyjścia w ramach reintegracji społecznej w tym:

- Uczestnictwo w sporcie i rekreacji (Rowerowy wyścig ŁoKeRowy, Maraton pływacki)
- Wyjścia do miejskiej czytelnicy i biblioteki
- Wspólne śpiewanie pieśni patriotycznych na Starym Rynku
- Wystawa o „Łączce” na Starym Rynku

Szkolenia zawodowe – II edycja: kucharz (280h) – **16 osób**, krawiec (300h) – **12 osób**.

Uczestnicy korzystali z ubezpieczenia zdrowotnego, zwrotu kosztów dojazdu, ciepłego posiłku, materiałów szkoleniowych, badań lekarskich, szkolenia BHP, ubrań ochronnych i miesięcznego świadczenia integracyjnego (marzec-grudzień 2018r.)

Dodatkowo poza projektem uczestnicy brali udział w: spotkaniu opłatkowym w CIS Łomża, przyjęciu podmiotów reintegracyjnych z woj. warmińsko-mazurskiego w ramach wizyty studyjnej w Domku Pastora, akcji Budżet Obywatelski 2018, wspólnym śpiewaniu hymnu z okazji Święta Niepodległości na Starym Rynku, spotkaniu integracyjnym na Bulwarach (grillowanie).

W okresie listopad 2018 – styczeń 2019 r. **24 uczestników CIS** zostało skierowanych na praktyki zawodowe w łomżyńskich instytucjach/placówkach m.in. Noclegowni, Klubie Seniora, Senior+, przedszkolach, MOPS, MOSiR, MPK. Część uczestników podjęła się realizacji praktyk również u prywatnych pracodawców m.in: w restauracjach, sklepach odzieżowych oraz spółdzielni socjalnej.

3. Rodzaj wsparcia Powiatowego Urzędu Pracy dla osób bezrobotnych z terenu Łomży:

1. Staż – 346 osób,
2. Prace interwencyjne- 192 osoby,
3. Roboty publiczne-208 osób,
4. Dotacje dla bezrobotnego na działalność gospodarczą-83 osoby,
5. Zatrudnienie bezrobotnego na utworzonym stanowisku pracy- 95 osób,
6. Podjęcie pracy poza miejscem zamieszkania- 84 osoby,
7. Dofinansowanie zatrudnienia bezrobotnego powyżej 50 roku życia – 1 osoba otrzymała bon na zasiedlenie,

8. Dofinansowanie zatrudnienia bezrobotnego poniżej 30 roku życia -92 osoby, Osoby bezrobotne były kierowane do wykonywania pracy społecznie użytecznej. Wsparcie otrzymały **1262 osoby** bezrobotne, wydatkowano na ten cel 14 698 410 zł. Wspieranie działań PUP w 2018 r. zachęcających przedsiębiorców do wprowadzenia polityki zarządzania wiekiem: 155 bezrobotnych powyżej 50 roku życia podjęło zatrudnienie subsydiowane, 392 osoby do 30 r.ż. podjęły zatrudnienie subsydiowane. Pomoc osobom bezrobotnym w wieku do 30 roku życia w formie przyznania bonów: bon na zasiedlenie – 84 osoby, bon szkoleniowy – 4 osoby. Powiatowy Urząd Pracy zorganizował spotkania informacyjne przez dla 20 osób bezrobotnych, podczas których wskazywana była możliwość pozyskania środków na tworzenie podmiotów z zakresu ekonomii społecznej przez Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej w Łomży.

Rozwój ekonomii społecznej i promowanie przedsiębiorczości i spółdzielczości.

Wsparcie merytoryczne i finansowe dla podmiotów ekonomii społecznej i innych podmiotów.

Wskaźniki realizacji działań:

Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej w Łomży (Stowarzyszenia Europartner A K I E) świadczy usługi doradztwa dla już istniejących spółdzielni socjalnych (prawne, marketingowe, finansowe i osobowe) oraz szkoli osoby zainteresowane założeniem przedsiębiorstwa społecznego (spółdzielni socjalnej, fundacji i stowarzyszenia) czy ekonomizacją swojej organizacji pozarządowej. W ramach projektu przewidziane jest wsparcie finansowe w kwocie do 20 tys. zł dotacji na każdą uprawnioną osobę (tj. osoby korzystające z pomocy Ośrodków Pomocy Społecznej, osoby długotrwale bezrobotne, które zostały zakwalifikowane do III profilu przez PUP oraz osoby niepełnosprawne), a także z wsparcie pomostowe w okresie pierwszych 12 miesięcy funkcjonowania przedsiębiorstwa społecznego do wysokości 1000 zł w pierwszych 6 miesiącach funkcjonowania oraz do 900 zł w kolejnych 6 miesiącach działalności. Ponadto działania Ośrodka Wsparcia Ekonomii Społecznej w Łomży są ukierunkowane na szkolenia dla instytucji samorządowych. **Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej** w Łomży w 2018 roku przeprowadził:

- 6 szkoleń ogólnych z zakładania i prowadzenia podmiotów ekonomii społecznej, w tym doradztwo grupowe dla osób bezrobotnych,
- 5 szkoleń ogólnych z zakładania i prowadzenia przedsiębiorstwa społecznego, a w tym doradztwo zawodowe oraz doradztwo indywidualne,
- 1 szkolenie z ekonomizowania podmiotów ekonomii społecznej,
- 1 targi ekonomii społecznej,
- 5 szkoleń lokalnych liderów.

Dzięki wsparciu OWES powstało 20 podmiotów ekonomii społecznej w tym: 15 fundacji, 1 spółka z.o.o non-profit, 3 spółdzielnie socjalne osób prawnych, 1 spółdzielnia osób fizycznych. Wsparcie merytoryczne z zakresu ekonomii społecznej uzyskało **112 osób**.

Powstałe w Łomży podmioty ekonomii społecznej:

- Fundacja „L”- szkoła językowa- 100 tys zł.
- Fundacja JA i TY – prowadzenie Wirtualnego Salonu Rozrywki w Łomży, gry oraz zabawy edukacyjne w technologii 3D, wędrownki po wszystkich kontynentach, górach, puszczech, księżycu oraz skoki na bungee, wartość dotacji 100 000 PLN.
- Fundacja Zdrowa Żywność- usługi gastronomiczne-100 000 PLN.
- Fundacja Inicjatyw Lokalnych Media Polska – prowadzenie działalności edukacyjnej i wydawniczej. Dodatkowa misja to współpraca z wydawcami lokalnymi – uruchamianiu i wydawaniu popularnej prasy bezpłatnej oraz prezentowaniu podejmowanej problematyki na forum ogólnopolskim, za pośrednictwem Internetu, wartość przyznanej dotacji 100 000 PLN.
- Fundacja Działań Lokalnych LOGOS – prowadzenie sklepu ortopedyczno-medyczno-

rehabilitacyjnego, wartość przyznanej dotacji 100 000 PLN.

- Fundacja DR.OTIS – rozbudowa istniejącego przedszkola oraz rozszerzenie działalności o prowadzenie żłobka w Łomży. Organizowanie szkoleń rodzicom oraz specjalistom pracującym z dziećmi głównie niepełnosprawnymi, wartość przyznanej dotacji 80 000 PLN.

Pozostałe fundacje: ŚNIADOWO: 1/Fundacja Dwa Serca – prowadzenie Domu Pomocy Społecznej w Śniadowie dla osób w podeszłym wieku i niesamodzielnych poprzez zapewnienie opieki osobom w podeszłym wieku, wartość przyznanej dotacji 100 000 zł., 2/ Tęgi WEB COM- agencja public relations- 100 tys. GRAJEWO: 1/ Fundacja bezpieczny motocross- obsługa eventów, imprezy i szkolenia z tego zakresu motocrossu- 100tys. 2/ Fundacja pomoc na drodze- mobilny warsztat, laweta, szkolenia z zakresu bezpieczeństwa na drodze- 100tys. 3/ Fundacja Student na swoim usługi wynajmu mieszkań, sprzątnięcia i prania-100 tys. 4/ Fundacja 24h wynajmem mieszkań- 100 tys. 5/ Fundacja „Pomóżmy Zuzi z Grajewa świadczenie wysokiej jakości, kompleksowych usług budowlano-remontowych- 100 tys. 6/ Fundacja Handel bez ograniczeń świadczenie wysokiej jakości, usług wynajmu mieszkań, sprzątnięcia i prania- 100 tys. ZAMBRÓW: Fundacja Just Edu Consulting świadczenie usług doradczych w zakresie rozwoju osobistego i zawodowego- 100 tys.

1 spółka z.o.o non-profit - Naturall Sp.z.o.o non-profit – prowadzenie sklepu zielarsko-medycznego, promowanie zdrowego trybu życia i medycyny naturalne, wartość przyznanej dotacji: 60 000 PLN,

3 spółdzielnie socjalne osób prawnych

- Spółdzielnia Socjalna FENIX w Łomży – usługi fotograficzne oraz usługi filmowania 360 stopni z ziemi i z dronów, wartość przyznanej dotacji 100 000 PLN.
- Spółdzielnia Socjalna Uśmiech Zdrowia w Łomży – indywidualne doradztwo i szkolenia z zakresu profilaktyki oraz zdrowego stylu życia, wartość przyznanej dotacji 100 000 PLN.
- Spółdzielnia socjalna Gryfin w Łomży – usługi z zakresu fotografii i informatyki, m.in. prezentacje multimedialne – spacerzy wirtualne, które mają służyć promocji firm, samorządów i instytucji, wartość przyznanej dotacji 100 000 PLN.

1 spółdzielnia osób fizycznych - Spółdzielnia socjalna Łomżanka- kawiarnio-restauracja; wartość dofinansowania 100 000 PLN.

Przedmiotem działania Centrum Integracji Społecznej była realizacja zadań Miasta Łomża w zakresie reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Reintegracja zawodowa odbywała się w czasie warsztatów i praktyk realizowanych w ramach grup zawodowych. Uczestnicy CIS brali udział w warsztatach szkoleniowo-doradczych z zakresu prowadzenia podmiotów ekonomii społecznej – 40 godzin. W roku 2018 Powiatowy Urząd Pracy wypłacił uczestnikom Centrum Integracji Społecznej kwotę 462 182 zł w formie świadczenia integracyjnego.

Pracownicy Powiatowego Urzędu Pracy przy okazji spotkań i rozmów z osobami bezrobotnymi promowali przedsiębiorczość społeczną oraz poinformowali 40 osób bezrobotnych o zatrudnieniu socjalnym i uczestnictwie w Centrach Integracji Społecznej oraz tzw. zatrudnieniu wspieranym, w tym o założeniu i zatrudnieniu w spółdzielni socjalnej. Skierowano 1 osobę na staż do Łomżyńskiego Stowarzyszenia Pomocy Osobom z Chorobą ALZHEIMERA oraz 1 osobę do Spółdzielni Socjalnej Łomżanka. Pracownicy socjalni Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łomży również informowali osoby zgłaszające się o pomoc o takim wsparciu i kierowali osoby do Centrum Integracji Społecznej, OWES.

Fundacja Argenta stworzyła miejsca pracy dla osób niepełnosprawnych poprzez prowadzenie Zakładu Aktywności Zawodowej /ZAZ/ który pod koniec 2017 roku został przeniesiony z Zambrowa do Łomży. Od kilku lat działalność ZAZ jest finansowana przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych oraz Województwo Podlaskie. W Zakładzie Aktywności Zawodowej Argenta w Łomży pracuje 50 osób, w większości są to osoby z niepełnosprawnością w stopniu znacznym i umiarkowanym. Pracownicy mają zapewnioną opiekę medyczną, szerokie wsparcie rehabilitacyjne w postaci fizjoterapeuty, psychologa i doradcy zawodowego. Warunki pracy są dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych w nowoczesnym i wygodnym lokalu. Zakład specjalizuje się w produkcji tekstylnej. Szwalnia produkuje torby bawełniane, które są w całości wykonywane z surowców wyprodukowanych w Polsce.

Tworzenie warunków do realizowania Programu Aktywizacja i Integracja osób bezrobotnych dla III profilu i wykonywania prac społecznie użytecznych.

Wskaźniki realizacji działań:

Praca społecznie użyteczna to jedna z form przeciwdziałania wykluczeniu z rynku pracy oraz łagodzeniu negatywnych skutków bezrobocia. Inicjatorem programów prac społecznie użytecznych jest samorząd gminy, który organizuje prace na rzecz społeczności lokalnej, w porozumieniu z odbiorcami tych prac oraz Powiatowym Urzędem Pracy. Osoba skierowana do prac społecznie użytecznych, może je wykonywać do 10 godzin w tygodniu, za określonym wynagrodzeniem za każdą godzinę pracy - 8,30 zł. Pomiędzy zaangażowanymi stronami nie występuje stosunek pracy. Do prac społecznie-użytecznych kierowane były osoby bezrobotne bez prawa do zasiłku korzystające ze świadczeń pomocy społecznej.

Prace społecznie - użytecznych w 2018 roku:

- MOPS – **15 osób** (w tym 11 osób na opiekunki domowe, 4 pracowników gospodarczych),
- Noclegownia – **1 osoba** (pracownik gospodarczy)
- W ramach Projektu „Centrum Integracji Społecznej szansą na lepsze jutro osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym” prace społecznie użyteczne wykonywało **27 osób**
- Program Aktywizacja i Integracja prace społecznie użyteczne wykonywało 10 osób bezrobotnych korzystających ze świadczeń pomocy społecznej, wobec których Urząd Pracy określił III profil pomocy w ramach projektu „Aktywnie do sukcesu”.

Cel operacyjny: 2.3 Rozwijanie systemu profilaktyki zdrowotnej i rozwiązywania problemów uzależnień.

Zwiększenie świadomości odnośnie zagrożeń wynikających ze stosowania używek i skutków uzależnień.

Wskaźniki realizacji działań:

Ośrodek Interwencji Kryzysowej w 2018 r. realizował program osłonowy i projekty profilaktyczne z których skorzystało 989 osób:

1/Projekt współfinansowany ze środków ŁPPIRPA oraz IU na 2018 r.: „Rodzina wolna od przemocy i uzależnień”- obejmował warsztaty profilaktyczne dla młodzieży szkolnej, Łącznie przeprowadzono 20 warsztatów, w których wzięło udział 420 uczniów. Odbyły się warsztaty: "Bezpieczna Randka", "Dopalacze - nowe środki psychoaktywne", „Przemoc Rówieśnicza”, „Radzenie sobie z trudnymi emocjami”, „Handel dziećmi”.

2/Projekt: „Dzień Bezpiecznego Internetu”- obejmował warsztaty profilaktyczne dla młodzieży szkolnej, Przeprowadzono 7 warsztatów dwugodzinnych w łomżyńskich szkołach, z zajęć skorzystało 143 uczniów.

3/Projekt „Podlaskie Dni Rodziny” obejmował warsztaty profilaktyczne dla młodzieży szkolnej, Zajęcia profilaktyczne dla młodzieży szkolnej przeprowadzone zostały w formie warsztatów i konwersatoriów psychologicznych. Łącznie przeprowadzono 10 dwugodzinnych zajęć o tematyce:

„Radzenie sobie z trudnymi emocjami- złość, agresja, które zrealizowano w szkołach, skorzystało 212 uczniów. Przeprowadzono także 8 dwugodzinnych zajęć dla młodzieży: „Przemoc Rówieśnicza”, w których wzięło udział 164 uczniów szkół.; przeprowadzono 1 dwugodzinny warsztat na temat przemocy w bliskich związkach: ”Bezpieczna Randka”, w którym wzięło udział 16 uczniów.

4/Program osłonowy „Reagujmy na przemoc 2” obejmował warsztaty profilaktyczne dla młodzieży szkolnej, Zajęcia dla podopiecznych Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej: „Przemocy mówimy-NIE!!!”- celem zajęć było zdobycie wiedzy z zakresu zapobiegania powielaniu złych wzorców rodzinnych i środowiskowych. Zajęcia zostały przeprowadzone przez wychowawcę POW. Odbyło się 7 spotkań, w tym spotkanie integracyjne w parku trampolin. Skorzystało 7 osób.

Przeprowadzono 2 godz. warsztat profilaktyki przemocy w bliskich związkach ” Bezpieczna Randka” - skorzystało 16 osób.

Działalność Wojewódzkiego Ośrodka Profilaktyki i Terapii Uzależnień w Łomży w 2018 r.:

Poradnia Leczenia Uzależnień i Współuzależnienia prowadzi psychoterapię dla osób uzależnionych od alkoholu i innych środków psychoaktywnych (leki, nikotyna, narkotyki) oraz uzależnionych behawioralnie (hazard, komputer, Internet, pracoholizm, zakupoholizm). Poradnia udziela pomocy i wsparcia dla członków rodzin dotkniętych następstwami stresu związanego z uzależnieniem osób bliskich.

W 2018 r. z pomocy poradni skorzystało **265 osób uzależnionych i 179 osób współuzależnionych** z miasta Łomża. Program Ograniczenia Picia obejmuje do 10 spotkań w ramach. Program ukierunkowany jest na wprowadzenie bezpieczniejszego wzorca spożycia alkoholu. Realizowany jest w formie terapii indywidualnej i/lub grupowej. Oddziaływania psychoterapeutyczne mogą być wsparte farmakoterapią i spotkania rodzinne.

Dzienny Oddział Terapii Uzależnień objął terapią **49 osób** z miasta Łomża uzależnionych od alkoholu, narkotyków, hazardu, innych uzależnień behawioralnych w systemie dziennym od poniedziałku do piątku. Program terapii trwa 8 tygodni. W ramach terapii w Oddziale Dziennym pacjenci mają możliwość skorzystania z konsultacji psychiatrycznej, psychologicznej, otrzymują materiały edukacyjne oraz jeden posiłek dziennie – obiad.

Całodobowy Oddział Terapii Uzależnień udzielił pomocy dla **26 osób** z miasta Łomża. Podczas leczenia pacjenci oddziału realizują Program Całodobowego Oddziału Terapii Uzależnień, który jest skierowany do osób uzależnionych od alkoholu, hazardu, innych uzależnień behawioralnych, kobiet i mężczyzn, zarówno ubezpieczonych i nieubezpieczonych. Program trwa 8 tygodni. Podstawową metodą leczenia jest indywidualna i grupowa psychoterapia.

Promowanie zdrowego stylu życia i alternatywnych form spędzania wolnego czasu. Realizowanie Łomżyńskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Patologii Społecznej.

Wskaźniki realizacji działań:

W budżecie miasta na realizację “Łomżyńskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Innych Uzależnień na 2018 rok” (*program przyjęto Uchwałą Nr 435/XLVIII/17 Rady Miejskiej Łomży z dnia 13 grudnia 2017 roku*) w Dziale 851 – Ochrona Zdrowia, Rozdział 85154 – Przeciwdziałanie alkoholizmowi, zaplanowano kwotę **1.165.000,00 zł**. Zmiany planu dokonano Uchwałą Nr 468/LII/18 Rady Miejskiej Łomży z dnia 28 marca 2018 roku w sprawie zmian w budżecie miasta na 2018 rok

Z powyższej kwoty w ramach realizacji „LPPiRPAoIU” miejskie jednostki (w tym m. in.: szkoły podstawowe, szkoły ponadgimnazjalne, miejskie jednostki organizacyjne) na realizację programów profilaktycznych w swoich placówkach otrzymały środki w wysokości **269.300 zł**, natomiast kwotę w wysokości **998.330 zł**, zabezpieczono na realizację pozostałych zadań określonych w “Łomżyńskim Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Innych

Uzależnień na 2018 rok”.

W 2018 roku wydatkowano łączną kwotę w wysokości **1.087.879,99 zł** na realizację „Łomżyńskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Innych Uzależnień na 2018 rok”, w tym:

- **269.300 zł** - przekazano miejskim jednostkom organizacyjnym na realizację programów profilaktycznych w zakresie „ŁPPIRPAoIU” (w tym m. in.: przedszkola, szkoły podstawowe, szkoły średnie, miejskie jednostki organizacyjne)
- **818.579,99 zł** - wykorzystano na realizację pozostałych zadań określonych w „ŁPPIRPAoIU” (w tym m. in. dofinansowanie programów profilaktycznych realizowanych przez organizacje pozarządowe, podmioty niezaliczane do sektora finansów publicznych, wynagrodzenia MKRPA, zakupy itp.)

Kwotę w łącznej wysokości **269.300 zł**, przekazano niżej wymienionym miejskim jednostkom organizacyjnym na realizację programów profilaktycznych w zakresie „Łomżyńskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Innych Uzależnień na 2018 rok”.

Lp.	Nazwa, adres podmiotu, nazwa zadania	Razem
1.	Przedszkole Publiczne Nr 5 w Łomży , ul. Sikorskiego 216, 18 – 400 Łomża planowane zadanie do realizacji pt „Moda na zdrowie.”	5.400 zł
2.	Przedszkole Publiczne Nr 9 w Łomży , ul. B. Prusa 11A, 18 – 400 Łomża planowane zadanie do realizacji pt „Przyjaciele Zippiego”	4.000 zł
3.	Przedszkole Publiczne Nr 14 w Łomży ul. Kołłątaja 8, planowane zadanie do realizacji pt „Dym truje – program profilaktyczny antynikotynowy dla dzieci 5-6 letnich.”	5.100 zł
4.	Szkoła Podstawowa nr 1 ul. Reymonta 9, 18 – 400 Łomża planowane zadanie do realizacji pt „Uzależnieniom mówimy NIE.”	2.000 zł
5.	Szkoła Podstawowa Nr 2 im. Władysława Broniewskiego w Łomży , ul. Piękna 2, 18 – 400 Łomża, planowane zadanie do realizacji pt „Uczeń Dwójki dba o zdrowie”	14.500 zł
6.	Szkoła Podstawowa Nr 4 im. Generała Władysława Andersa w Łomży ul. Kierzkowa 7 18 – 400 Łomża „planowane zadanie do realizacji pt „Program profilaktyczno – edukacyjny Żyć mądrze.”	10.000 zł
7.	Szkoła Podstawowa Nr 5 im. Stanisława Staszica w Łomży , ul. Polna 40 A, 18 – 400 Łomża planowane zadanie do realizacji pt „Program Domowych Detektywów.” „Jaś i Małgosia na tropie.”	15.000 zł
8.	Szkoła Podstawowa Nr 7 im. Adama Mickiewicza w Łomży , ul. Mickiewicza 6, 18 – 400 Łomża planowane zadanie do realizacji pt „ Szkoła otwarta” 2018 III edycja	10.000 zł
9.	Szkoła Podstawowa Nr 9 w Łomży ul. Ks. Anny 18, 18 – 400 Łomża planowane zadanie do realizacji pt „Program Bezpieczne dziecko.”	15.000 zł
10.	II Liceum Ogólnokształcące im. M. Konopnickiej w Łomży , ul. Plac Kościuszki 3, 18 – 400 Łomża planowane zadanie do realizacji pt „ Koła zainteresowań atrakcyjną alternatywą uzależnień ”	10.000 zł
11.	III Liceum Ogólnokształcące im. Żołnierzy Obwodu Łomżyńskiego Armii Krajowej w Łomży , ul. Senatorska 13, 18 – 400 Łomża planowane zadanie do	20.000 zł

realizacji pt., „W zdrowym ciele zdrowy duch.”

- 12 **Zespół Szkół Weterynaryjnych i Ogólnokształcących Nr 7 w Łomży**, ul. Stacha Konwy 11, 18-400 Łomża planowane zadanie do realizacji pt., „Wędrując ku dorosłości bez uzależnień” **20.000 zł**
- 13 **Zespół Szkół Ekonomicznych i Ogólnokształcących Nr 6 w Łomży**, ul. Kopernika 16, 18 – 400 Łomża planowane zadanie do realizacji pt. „ Razem bezpiecznie zdrowo i wesoło ” **25.000 zł**
- 14 **Zespół Szkół Technicznych i Ogólnokształcących Nr 4 w Łomży**, ul. Zielona 21, 18 – 400 Łomża planowane zadanie do realizacji pt „Moje zdrowie – mój wybór.” **20.000 zł**
15. **Zespół Szkół Mechanicznych i Ogólnokształcących nr 5 im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Łomży** ,ul. Przykoszarowa 22, 18 – 400 Łomża planowane zadanie do realizacji pt „ Akademia Dorosłości.” **30.000 zł**
- 16 **Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza w Łomży**, ul. Rybaki 14, 18 – 400 Łomża, planowane zadanie do realizacji pt „ Żyję zdrowo – wybieram świadomie.” **16.000 zł**
- 17 **Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Łomży** ul. Wojska Polskiego 161,18-400 Łomża planowane zadanie do realizacji,, Rodzina wolna od przemocy i uzależnień.” **9.000 zł**
18. **Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łomży** ul. Dworna 23 B, 18 – 400 Łomża planowane zadanie do realizacji pt „ Prowadzenie Centrum Wspierania Rodziny przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej.” **30.000 zł**
19. **Środowiskowy Dom Samopomocy** ul. Wojska Polskiego 161,18 – 400 Łomża planowane zadanie do realizacji pt., „Edukacja i aktywizacja osób dotkniętych zjawiskiem patologii i przemocy poprzez uczestnictwo w działaniach artystycznych i kursach szkoleniowych.” **8.300 zł**

W 2018 r., w wyniku rozstrzygnięcia otwartego konkursu ofert na wsparcie realizacji zadań publicznych w zakresie „Łomżyńskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Innych Uzależnień na 2018 rok” dotacje w łącznej wysokości **600.000 zł (słownie: sześćset tysięcy złotych)** przyznano (Zarządzeniem 114/18 z dnia 04.04.2018 roku Prezydenta Miasta Łomży w sprawie ogłoszenia wyników otwartego konkursu ofert na wsparcie realizacji zadań publicznych w zakresie Łomżyńskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Innych Uzależnień na 2018 rok , niżej wymienionym organizacjom:

1. Stowarzyszenie Edukacyjno – Pomocowe „ EMPATIA ”, ul. M. Skłodowskiej – Curie 5, 18 – 400 Łomża na zadanie pt „Rodzinka Razem” dotacja w wysokości **26.490 zł** (słownie: dwadzieścia sześć tysięcy czterysta dziewięćdziesiąt złotych)
2. Ludowy Klub Sportowy Narew – Kurpiewski Łomża 18-400 Łomża, ul. Szosa Zambrowska 1/27, na zadanie pt: „ Nie piję, nie palę, wolę stadion i gimnastyczna salę”, dotacja w wysokości **20.000 zł** (słownie: dwadzieścia tysięcy złotych)
3. Łomżyńskie Stowarzyszenie „ Zdrowie i Trzeźwość ”, ul. Dworna 13, 18 – 400 Łomża, dotacja w łącznej kwocie: **86.270 zł** (słownie: osiemdziesiąt sześć tysięcy dwieście siedemdziesiąt złotych), w tym na zadania:

a), „Ograniczanie rozmiarów zaburzeń życia rodzinnego i społecznego spowodowanych nadużywaniem alkoholu i innych środków uzależniających oraz przemocą w rodzinie. 3.3 Wspieranie działań służących pogłębianiu więzi w rodzinie z problemem alkoholowym, np. poprzez

dofinansowanie rodzinnych obozów terapeutycznych, terapii rodzin, kolonii, pielgrzymek trzeźwościowych."- dotacja w wysokości **23.450 zł** (słownie: dwadzieścia trzy tysiące czterysta pięćdziesiąt złotych)

b),„Ograniczanie rozmiarów szkód zdrowotnych spowodowanych nadużywaniem napojów alkoholowych i innych środków uzależniających. 2.3.Wsparcie podmiotów leczniczych i stowarzyszeń w zakresie prowadzenia leczenia i rehabilitacji osób uzależnionych i członków ich rodzin, między innymi dofinansowanie superwizji i szkoleń podnoszących kwalifikacje zawodowe." - dotacja w wysokości **26.050zł** (słownie:dwadzieścia sześć tysięcy pięćdziesiąt złotych)

c),„ Zapobieganie spożywania napojów alkoholowych oraz innych środków psychoaktywnych ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży. - 1.5 Wspieranie kampanii i programów edukacyjnych dla rodziców promujących zdrowe zasady wychowania dzieci młodzieży." dotacja w wysokości **24.450 zł** (słownie: dwadzieścia cztery tysiące czterysta pięćdziesiąt złotych)

d),„Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów uzależnień oraz przemocy w rodzinie. 5.2 Dofinansowanie szkoleń z zakresu zwiększania kompetencji osób zajmujących się udzielaniem pomocy osobom uzależnionym i członkom ich rodzin oraz przemocy w rodzinie." dotacja w wysokości **12.320 zł** (słownie: dwanaście tysięcy trzysta dwadzieścia złotych)

4. Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział Okręgowy w Łomży,ul. Mickiewicza 12, 18-400 Łomża, dotacja w łącznej kwocie: **57.180 zł** (słownie: pięćdziesiąt siedem tysięcy sto osiemdziesiąt złotych) w tym na zadania:

a),„Kolonie edukacyjno profilaktyczne dla dzieci z programem z profilaktyki alkoholowej ." - dotacja w wysokości **40.000 zł** (słownie: czterdzieści tysięcy złotych)

b),„Wspieranie organizowania przedsięwzięć ukierunkowanych na potrzeby dzieci i młodzieży korzystających ze świetlic środowiskowych, socjoterapeutycznych oraz placówek wsparcia dziennego" – dotacja w wysokości – **17.180 zł** (słownie: siedemnaście tysięcy sto osiemdziesiąt złotych)

5. Stowarzyszenie Pomocy Rodzinom „NADZIEJA" 18-403 Łomża,ul. Zawadzka 55, na zadanie pt.,„Dziecko – nasza nadzieja."Program działań profilaktycznych placówki wsparcia dziennego – świetlicy „Trójkąt Nadziei" w zakresie Łomżyńskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Innych Uzależnień na 2018 rok", dotacja w wysokości - **40.300 zł** (słownie: czterdzieści tysięcy trzysta złotych)

6. Klub Sportowy„ PERSPEKTYWA" ,ul. Kazańska 1, 18-400 Łomża na zadanie pt.: „Trenuję, robię wyniki – odrzucam papierosy, alkohol i narkotyki." - dotacja w wysokości – **17.500 zł** (siedemnaście tysięcy pięćset złotych)

7. Uczniowski Klub Sportowy „ Butterfly " ul. Rycerska 2/73,18-400 Łomża,na zadanie pt.: „ Bez nałogów żyjemy zdrowo na sportowo " , dotacja w wysokości – **5.000 zł** (słownie : pięć tysięcy złotych)

8. „ Ja i TY " Stowarzyszenie Ludzi Aktywnie Naznaczonych, ul. Por. Łagody 1/19 , 18 – 400 Łomża na zadanie pt „ Kino terapeutyczne psycho - tropy" dotacja w wysokości **7.500 zł** (słownie: siedem tysięcy pięćset złotych)

9. Uczniowski Klub Sportowy „Dziewiątka " ul. Ks. Anny 18,18 – 400 Łomża, na zadanie pt.: „Koszykówka jako zdrowa przygoda złych nałogów przeszkoda", dotacja w wysokości **20.000 zł** (słownie: dwadzieścia tysięcy złotych)

10. Bractwo Trzeźwości im. Św. Maksymiliana Kolbego ul. Krzywe Koło 3,18-400 Łomża, dotacja w łącznej wysokości: **39.305 zł** (słownie: trzydzieści dziewięć tysięcy trzysta pięć złotych), w tym na zadania:

a),„Ograniczenie rozmiarów zaburzeń życia rodzinnego i społecznego spowodowanych nadużywaniem alkoholu, zażywaniem narkotyków oraz przemocą w rodzinie. Wspieranie działań służących pogłębianiu więzi w rodzinie z problemem alkoholowym, np. poprzez dofinansowanie rodzinnych obozów terapeutycznych, terapii rodzin, kolonii, pielgrzymek trzeźwościowych. -

"Warsztaty dla osób uzależnionych i ich rodzin", dotacja w wysokości **8.300 zł** (słownie: osiem tysięcy trzysta złotych)

b), Zapobieganie spożywaniu napojów alkoholowych oraz innych środków psychoaktywnych ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży. Prowadzenie na terenie szkół i innych placówek oświatowych i opiekuńczo- wychowawczych programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży. Zwiększanie ilości programów o potwierdzonej skuteczności o charakterze warsztatowym, treningowym. Preferowanie programów profilaktyki środowiskowej z udziałem młodzieżowych liderów. „Wszyscy razem możemy zdziałać cuda.”-świątlica „Poznaj i umiłuj piękno życia.” - szkoły, dotacja w wysokości **31.005 zł** (słownie: trzydzieści jeden tysięcy pięć złotych)

11. Sportowy Klub Tenisa Stołowego ul. Plac Kościuszki 3 , 18-400 Łomża na zadanie pt.: „Zamiast truć sobie życie, gram w ping-ponga”, dotacja w wysokości – **7.500 zł** (słownie: siedem tysięcy pięćset złotych)
12. Uczniowski Klub Sportowy „Łomżyczka 10”, ul .Niemcewiczka 17, 18 – 400 Łomża, na zadanie pt „Zapobieganie spożywaniu napojów alkoholowych oraz innych środków psychoaktywnych ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży - „ Żyję Zdrowo - Na Sportowo”.- dotacja w wysokości **7.000 zł** (słownie: siedem tysięcy złotych)
13. Stowarzyszenie Twórczego Działania „ BK STEP ”, ul. Al. Legionów 60 B, 18 – 400 Łomża na zadanie pt „Rytm zdrowia III edycja 2018 ” dotacja w wysokości **30.000 zł** (słownie: trzydzieści tysięcy złotych)
14. Uczniowski Klub Sportowy „Piątka”,ul. Polna 40 a, 18-400 Łomża,na zadanie pt.: „Zdrowy styl życia”, dotacja w wysokości **12.075 zł** (słownie: dwanaście tysięcy siedemdziesiąt pięć złotych)
15. Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom, ul. Kołłątaja 8, 18 – 400 Łomża na zadanie pt „Dziecko wie kiedy mówić NIE ”,dotacja w wysokości **4.200 zł** (słownie: cztery tysiące dwieście złotych).
16. Uczniowski Klub Sportowy RETURN, ul. Senatorska 13, 18 – 400 Łomża na zadanie pt.,„Przyjazny kort”, dotacja w wysokości **15.000 zł** (słownie: piętnaście tysięcy złotych)
17. Fundacja Inicjatyw Lokalnych „Media Polska”, ul. Zatylna 10, 18 -400 Łomża na zadanie pt.,„Cykl audycji telewizyjnych: Żyjmy trzeźwo.”,dotacja w wysokości **28.000 zł** (słownie:dwadzieścia osiem tysięcy złotych)
18. Uczniowski Klub Sportowy „4”, ul. Kierzkowa 7, 18 -400 Łomża na zadanie pt.,„Zapobieganie spożywania napojów alkoholowych oraz innych środków psychoaktywnych ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży. 1.1. Prowadzenie na terenie szkół i innych placówek oświatowych i opiekuńczo- wychowawczych programów profilaktycznych (z zakresu profilaktyki uniwersalnej,wskazującej i selektywnej) dla dzieci i młodzieży. Preferowane będą programy o potwierdzonej skuteczności o charakterze warsztatowym, treningowym, z udziałem młodzieżowych liderów,„Profilaktyka i sport grają fair play” , dotacja w wysokości **27.710 zł** (słownie:dwadzieścia siedem tysięcy siedemset dziesięć złotych)
19. Młodzieżowy Łomżyński Klub Sportowy, ul. Zjazd 18, 18 – 400 Łomża na zadanie pt „ Zapobieganie spożywania napojów alkoholowych oraz innych środków psychoaktywnych ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży. Wsparcie organizowania prowadzenia zajęć pozalekcyjnych z programami profilaktyczno – edukacyjnymi i socjoterapeutycznymi.” Zasmakuj w Łomży, spróbuj MŁKS”, dotacja w wysokości **70.000 zł** (słownie:siedemdziesiąt tysięcy złotych).
20. „Caritas Bliźnim”, ul. Rybaki 1, 18 – 400 Łomża na zadanie pt „Wyjazdowe warsztaty edukacyjno - profilaktyczne „Wehikuł czasu z Łomżą”. Zadanie 1.1. Prowadzenie na terenie szkół i innych placówek oświatowych i opiekuńczo- wychowawczych programów profilaktycznych (z zakresu profilaktyki uniwersalnej,wskazującej i selektywnej) dla dzieci i młodzieży. Preferowane będą programy o potwierdzonej skuteczności o charakterze

warsztatowym, treningowym, z udziałem młodzieży", dotacja w wysokości **78.970 zł** (słownie: siedemdziesiąt osiem tysięcy dziewięćset siedemdziesiąt złotych).

W wyniku rozstrzygnięcia II otwartego konkursu ofert Zarządzeniem Nr 268/18 z dnia 31.07.2018 roku w sprawie ogłoszenia wyników otwartego konkursu ofert na wsparcie realizacji zadań publicznych łączną kwotę w wysokości 126.963 zł (słownie: sto dwadzieścia sześć tysięcy dziewięćset sześćdziesiąt trzy złote) przyznano następującym stowarzyszeniom:

1. Klub Sportowy „PERSPEKTYWA” ,ul. Kazańska 1, 18-400 Łomża na zadanie pt.: „Obóz sportowo-wychowawczy .” - dotacja w wysokości – **9.310 zł** (słownie: dziewięć tysięcy trzysta dziesięć złotych)
2. Młodzieżowy Klub Sportowy "MEDYK",Ul. Akademicka 14 ,18-400 Łomża na zadanie pt „Zajęcia sportowo-rekreacyjne atrakcyjną formą spędzania czasu wolnego przez dzieci i młodzież szkolną i studencką.”- dotacja w wysokości - **5.900 zł** (słownie: pięć tysięcy dziewięćset złotych)
3. Sportowy Klub Tenisa Stołowego w Łomży ul. Plac Kościuszki 3 18-400 Łomża na zadanie pt „Nałogi czy zdrowie?Na to pytanie SKTS Łomża Ci odpowie” - dotacja w wysokości **9.900 zł** (słownie: dziewięć tysięcy dziewięćset złotych)
4. Uczniowski Klub Sportowy „Dziewiątka " ul. Ks. Anny 18,18 – 400 Łomża, na zadanie pt.: „Przygoda z koszykówką - turnieje koszykarskie z elementami profilaktyki uzależnień" ", dotacja w wysokości **25.000 zł** (słownie: dwadzieścia pięć tysięcy złotych)
5. Stowarzyszenie Youth Human Impact, Ul. Kazańska 18/30 18-400 Łomża,na zadanie pt „Mały Big Ben", dotacja w wysokości **31.363 zł** (słownie: trzydzieści jeden tysięcy trzysta sześćdziesiąt trzy złote)
6. Stowarzyszenie Twórczego Działania "BK Step"Al. Legionów 60B 18-400 Łomża, na zadanie pt „Zajęcia taneczne i fitness ze Stowarzyszeniem „BK Step” atrakcyjną formą spędzania czasu wolnego przez dzieci i młodzież szkolną w 2018 roku, dotacja w wysokości **19.140 zł** (słownie: dziewiętnaście tysięcy sto czterdzieści złotych)
7. Stowarzyszenie "Dobra Pomoc" przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Łomży, Ul. Dworna 23B 18-400 Łomża, na zadanie pt „Komunikacja w rodzinie "Ja i Ty- przestrzeń w relacji" , dotacja w wysokości **8.600 zł** (słownie: osiem tysięcy sześćset złotych)
8. Klub Uczelniany Akademickiego Związku Sportowego Państwowej Wyższej Szkoły Informatyki i Przedsiębiorczości w Łomży,Ul. Akademicka 14 ,18-400 Łomża,na zadanie pt „Aktywność fizyczna jako sposób na zdrowe życie" dotacja w wysokości **13.500 zł** (słownie: trzynaście tysięcy pięćset złotych)
9. Stowarzyszenie „Pomocy Dzieciom" Ul. Kołłątaja 8 18-400 Łomża na zadanie pt „Świat bez nałogów okiem przedszkolaka ", dotacja w wysokości **4.250 zł** (słownie: cztery tysiące dwieście pięćdziesiąt złotych)

W ramach trybu pozakonkursowego przyznano dotacje:

Zarządzeniem Nr 323/18 z dnia 10.10.2018 roku Prezydent Miasta Łomży przyznał dotację Fundacji „L" Al. J. Piłsudskiego 4, 18 – 400 Łomża w wysokości **10.000 zł** na realizację zadania publicznego pt „Gra Miejska JP II"

Zarządzeniem Nr 317/18 z dnia 03.10.2018 roku Prezydent Miasta Łomży przyznał dotację Fundacji im. św. Cyryla i Metodego, ul. Zamoyskiego 49/13 , 03 – 801 w Warszawie dotację w wysokości **7.470 zł** na realizację zadania publicznego pt „Warsztaty dla taty".

Kwotę w wysokości **20.000 zł** (słownie: dziesięć tysięcy złotych) przyznano Stowarzyszeniu Pomocy Rodzinom „NADZIEJA" 18-403 Łomża,ul. Zawadzka 55, na zadanie pt.: Narkotykom mówimy nie! Młodzi liderzy wolontariatu dalej w akcji".Program z zakresu profilaktyki narkomanii i innych uzależnień dla łomżyńskiej młodzieży (Zarządzenie Nr 114/18 z dnia 04.04.2018 roku Prezydenta Miasta Łomży w sprawie ogłoszenia wyników otwartego konkursu ofert na wsparcie realizacji zadań publicznych w zakresie Łomżyńskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania

Problemów Alkoholowych oraz Innych Uzależnień na 2018 rok.)

Liczba odbiorców: 841 osób (dzieci, młodzież, rodzice, opiekunowie, nauczyciele).

Wspieranie działań Lokalnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie /LZI/

Wskaźniki realizacji działań:

Zgodnie z ustawą z dn. 29 lipca 2011 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm) w ramach współpracy przedstawicieli instytucji realizujących procedurę **Niebieskie Karty w 2018 r.** zostało wszczętych na terenie miasta Łomży **134 nowe procedury** (w tym: 123 wszczęte przez funkcjonariuszy KMP, 11- przez jednostki organizacyjne pomocy społecznej.

Lokalny Zespół Interdyscyplinarny /LZI/ działający przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej, powołany przez Prezydenta Miasta Łomża. Celem działania Zespołu jest koordynowanie systemu przeciwdziałania przemocy domowej na najniższym szczeblu samorządu terytorialnego – w obszarze gminy. W jego skład wchodzi 17 przedstawicieli instytucji. LZI odbywa posiedzenia co najmniej raz na 3 miesiące, w 2018 r. miało miejsce 10 spotkań. W wyniku prowadzonych dyskusji i analizy zebranej dokumentacji podjęto decyzję o zamknięciu 143 procedur Niebieskie Karty (w tym: 23 procedur z uwagi na ustanie przemocy w rodzinie i uzasadnione przypuszczenie o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy rodzinie oraz 120 procedur z uwagi na brak zasadności podejmowania działań).

Przedstawiciele Lokalnego Zespołu Interdyscyplinarnego powołali 76 grup roboczych, pracujących z indywidualnymi przypadkami przemocy w rodzinie, w 2018 r. odbyło się 288 posiedzeń grup roboczych. W ich skład wchodziłi specjaliści, mający bezpośredni kontakt z rodziną, w zależności od potrzeb: pracownicy socjalni MOPS, dzielnicowi KMP, pedagodzy, kuratorzy, asystenci rodziny, przedstawiciele Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i psychologowie OIK. Wykonano ulotki o tematyce dotyczące profilaktyki zachowań przemocowych zawierające informacje o osobach i miejscach świadczących pomoc w przypadku wystąpienia podejrzenia stosowania lub doznawania przemocy.

Pracownicy socjalni MOPS uczestniczyli w szkoleniu pt. "Praca z osobami z zaburzonymi psychicznymi" oraz treningu umiejętności interpersonalnych oraz zachowań społecznych w pracy z osobami z zaburzeniami psychicznymi w procedurze „Niebieska Karta”. Koszt zrealizowanych działań – **29 275 zł.**

Realizacja Łomżyńskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Patologii Społecznej. W sprawach dotyczących podejmowania czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2018r. Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Łomży (MKRPA):

- a) odbyła 22 posiedzenia w sprawach o leczenie odwykowe, podczas których przeprowadzono 106 rozmów z osobami, (wszystkich wezwanych osób w 2018 roku było 236)
- b) do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Łomży wpłynęło **44 nowe wnioski** o leczenie odwykowe,
- c) 21 wniosków skierowano na badanie przez biegłych w celu wydania pisemnej opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu,
- d) 21 wniosków skierowano do Sądu o zastosowanie obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu,
- e) zawieszono 3 sprawy w związku z podjęciem dobrowolnego leczenia odwykowego,
- f) umorzono 18 wniosków.

Rozwijanie współpracy instytucji zajmującej się problemami uzależnień.

Wskaźniki realizacji działań:

Procedura Niebieskie Karty. W ramach współpracy przedstawiciele instytucji realizujących procedurę Niebieskie Karty, zgodnie z ustawą z dn. 29 lipca 2011 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm) w 2018 r. zostało wszczętych na terenie miasta Łomży 134 nowe procedury (w tym: 123 wszczęte przez funkcjonariuszy KMP, 11- przez jednostki organizacyjne pomocy społecznej).

Lokalny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie odbył 10 posiedzeń. W wyniku prowadzonych dyskusji i analizy zebranej dokumentacji podjęto decyzję o zamknięciu 143 procedur Niebieskie Karty (w tym: 23 procedur z uwagi na ustanie przemocy w rodzinie i uzasadnione przypuszczenie o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy rodzinie oraz 120 procedur z uwagi na brak zasadności podejmowania działań).

By zwiększyć skuteczność oferowanej pomocy zarówno ofiarom jak i sprawcom przemocy przedstawiciele Lokalnego Zespołu Interdyscyplinarnego powołali 76 grup roboczych, pracujących z indywidualnymi przypadkami przemocy w rodzinie, w 2018 r. odbyło się 288 posiedzeń grup roboczych. W ich skład wchodziłi specjaliści, mający bezpośredni kontakt z rodziną, w zależności od potrzeb: pracownicy socjalni MOPS, dzielnicowi KMP, pedagodzy, kuratorzy, asystenci rodziny, przedstawiciele Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i psychologowie OIK.

Tworzenie i realizowanie kampanii i programów profilaktycznych dotyczących problemów uzależnień i przeciwdziałania ryzykownym zachowaniom dzieci i młodzieży.

Wskaźniki realizacji działań:

W 2018 roku decyzją Prezydenta Miasta Łomży dotację w wysokości **40.000,00 zł** przekazano Wojewódzkiemu Ośrodkowi Profilaktyki i Terapii Uzależnień w Łomży, ul. Rybaki 3, 18 – 400 Łomża na realizację zadania „Nie zmieniaj całego świata. Miej odwagę i energię zmieniać ten kawałek wokół siebie.” (Umowa Nr 1/AM/2018 z dnia 07 czerwca 2018 roku).

Ośrodek Interwencji Kryzysowej zrealizował w 2018 roku zadanie z dotacji na realizację programów profilaktycznych w zakresie „Łomżyńskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Innych Uzależnień na 2018 rok” wys. **9. 000 zł.** „Rodzina wolna od przemocy i uzależnień”- warsztaty profilaktyczne dla młodzieży.

Doskonalenie kadry zajmującej się problematyką uzależnień i przemocy.

Wskaźniki realizacji działań:

5 pracowników OIK i 39 pracowników MOPS zostało przeszkolonych w zakresie problematyki uzależnień i przemocy

3. CEL STRATEGICZNY-TWORZENIE WARUNKÓW SPRZYJAJĄCYCH ROZWOJOWI MIASTA

Cel operacyjny: 3.1 Zwiększenie aktywności społecznej i bezpieczeństwa mieszkańców

Kierunki działań: Tworzenie warunków do powstawania i rozwoju stowarzyszeń, organizacji, fundacji oraz wspieranie i promowanie ich działalności. Włączenie NGO oraz podmiotów ekonomii społecznej w działania nakierowane na rozwiązywanie problemów społecznych.

Wskaźnik realizacji działań:

Dokumentem nakreślającym ramy współpracy łomżyńskiego samorządu z trzecim sektorem jest Roczny Program Współpracy Miasta Łomży z Organizacjami Pozarządowymi na 2018 rok, który został przyjęty Uchwałą Rady Miejskiej Łomży nr 410/XLVI/17 z dnia 25 października 2017 r. Celem głównym Roczno Programu jest poprawa jakości życia mieszkańców i pełniejsze zaspokajanie ich potrzeb, poprzez kreowanie aktywności obywatelskiej i kształtowanie partnerstwa Miasta Łomży z organizacjami pozarządowymi. Program określa zadania priorytetowe i planowaną wysokość środków na realizację w zakresie współpracy Miasta z organizacjami pozarządowymi na 2018 rok. Przedmiotem współpracy Miasta z organizacjami pozarządowymi jest: 1) realizacja

zadań gminy w sferze pożytku publicznego; 2) konsultowanie z organizacjami pozarządowymi aktów prawa miejscowego w dziedzinach dotyczących statutowej działalności tych organizacji; 3) optymalizacja efektywności działań kierowanych do mieszkańców Miasta; 4) wzmacnianie roli kapitału społecznego w rozwiązywaniu problemów społecznych. Projekt Roczno Programu został poddany konsultacjom społecznym na podstawie Zarządzenia Nr 302/17 Prezydenta Miasta Łomży z dnia 15 października 2017 r.

2018 rok przyniósł wzrost liczby organizacji pozarządowych w mieście Łomża (197 wraz z klubami i stowarzyszeniami sportowymi) oraz ich aktywności (ok. 40 najbardziej aktywnych). Jak wskazują dane Sprawozdania z realizacji Roczno Programu Współpracy Miasta Łomża z Organizacjami Pozarządowymi za 2018 rok, podmioty trzeciego sektora zrealizowały w 2018 roku, z udziałem środków z budżetu Miasta Łomża, **193 zadania publiczne**, najwięcej – 135 zadań – w ramach trybu konkursowego. Zadania publiczne z udziałem środków Miasta Łomża realizowało w 2018 roku łącznie ok. **120 organizacji pozarządowych**.

Działania Miasta Łomża na rzecz powstawania i rozwoju organizacji pozarządowych:

1. Uruchomienie Centrum Organizacji Pozarządowych – w ramach otwartego konkursu ofert zlecono prowadzenie COP organizacji pozarządowej – Fundacji „Czas lokalny”. W ramach COP w 2018 roku odbyło się:

- a. 5 szkoleń (92 uczestników)
- b. doradztwo – 30 dyżurów kontaktowych, 5 dyżurów specjalistycznych (ok. 40 osób)
- c. 2 kawiarenki obywatelskie (59 uczestników)

2. Współpraca z firmą Witkac.pl dot. udostępniania platformy elektronicznej do obsługi otwartych konkursów ofert

3. Prowadzenie na portalu miejskim serwisu informacyjnego dla organizacji pozarządowych

4. Oferowanie organizacjom pozarządowym, na preferencyjnych warunkach, korzystania z miejskich lokali, obiektów i innych zasobów materialnych

5. Zapewnienie udziału ngo w pracach rad społecznych i komisji

6. Zwiększenie wysokości środków publicznych przekazywanych przez Miasto Łomża organizacjom pozarządowym na realizację zadań (w 2018 r. – ok. 3 mln 274 tys. zł)

7. Organizacja konkursu Łomżyński Społecznik Roku, Łomżyńska Inicjatywa Roku 2018 – uhonorowanie wyróżniających się działaczy oraz przedsięwzięć społecznych

8. Promocja i wspieranie rozwoju wolontariatu:

- uhonorowanie „młodego wolontariusza” nagrodą „Łomżyński Społecznik Roku” w kategorii do 20 roku życia,

- wprowadzenie do otwartego konkursu ofert w zakresie rozwoju społeczeństwa obywatelskiego i edukacji ekonomicznej na 2019 rok zadania: „Centrum Wolontariatu”

- współorganizacja, wraz z Centrum Aktywności Społecznej PRYZMAT z Suwałk i Stowarzyszeniem „Czas Rozwoju” w Łomży szkolenia „Wolontariat i wolontariusze” w dniu 23.11.2018 r. w Domku Pastora.

W 2018 roku przy udziale NGO oraz mieszkańców zorganizowanych 70 przedsięwzięć mających na celu włączenie NGO oraz podmiotów ekonomii społecznej na rozwiązywanie problemów społecznych. Zrealizowano 3 konsultacje z mieszkańcami dotyczącymi problemów społecznych i sposobów ich rozwiązywania. W 2018 roku Miasto Łomża przeprowadziło:
W 2018 roku Miasto Łomża przeprowadziło:

- konsultacje społeczne dotyczące projektu Roczno Programu Współpracy Miasta Łomży z Organizacjami Pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na 2019 rok oraz dotyczące Budżetu Obywatelskiego na 2019 rok

- konsultacje dotyczące analizy kosztów i korzyści z wykorzystania autobusów zeroemisyjnych

- konsultacje ws. nadania nazwy ulicy oznaczonej w ewidencji gruntów i budynków m. Łomża jako działki nr 23881 i nr 23657/3, położonych między ulicą Spokojną a projektowanym rondem na

ulicy Kolejowej.

Spotkania odbywały się w ramach działalności rad społecznych (brak danych dot. liczby)

1. Łomżyńska Rada Działalności Pożytku Publicznego
2. Łomżyńska Rada Seniorów
3. Łomżyńska Rada ds. Osób z Niepełnosprawnością
4. Młodzieżowa Rada Miasta
5. Łomżyńska Rada Sportu.

W 2018 roku w ramach współpracy samorządu z organizacjami pozarządowymi i innymi inicjatywami obywatelskimi zorganizowano:

- „Seniorada” z okazji obchodów Łomżyńskiego Dnia Seniora (6.09.2018)
- Piknik organizacji pozarządowych (9.06.2018)
- wszystkie uroczystości patriotyczne z udziałem ngo i mieszkańców
- Wigilia na Starym Rynku z udziałem ngo i mieszkańców (16.12.2018)
- Wigilia ngo i rad społecznych w Domku Pastora (18.12.2018)
- Nagrody Prezydenta w dziedzinie kultury
- Nagrody Łomżyński Społecznik Roku, Łomżyńska Inicjatywa Roku.

W ramach Centrum Organizacji Pozarządowych (opisane wyżej) zorganizowano:

- szkolenia, dyżury doradcze i specjalistyczne
- posiedzenia rad społecznych
- szkolenia z mikrodotacji (Fundacja „Okno na wschód”, OWOP) w Domku Pastora.

Działalność organizacji pozarządowych w Centrum Aktywności Turystycznej i Kulturalnej „Domek Pastora” w 2018 roku.

Lp.	Nazwa organizacji	Rodzaj zorganizowanego wydarzenia
1.	Towarzystwo Uniwersytetów Ludowych	Gry planszowe i towarzyskie
2.	Stowarzyszenie Ludzi Aktywnie Naznaczonych JA i TY	Warsztaty wokalne
3.	Stowarzyszenie „Tabor”	Warsztaty wokalne
4.	Stowarzyszenie „Czas Rozwoju”	Warsztaty plastyczne
5.	Kapela „Miód na Serce”	Warsztaty wokalne
6.	Fundacja „Czas Lokalny”	Centrum Organizacji Pozarządowych, projekt „ABC zdrowego seniora 2018”, warsztaty ceramiczne, malarskie, fotograficzne
7.	Federacja dla Łomży	Działalność statutowa
8.	Stowarzyszenie Przyjaciół Harcerstwa Łomżyńskiego	Działalność statutowa
9.	Mobilna Wioska Tematyczna	Warsztaty rękodzieła
10.	Lokalna Organizacja Turystyczna „Ziemia Łomżyńska	Działalność statutowa, „Ślady dziedzictwa kulturowego społeczności ewangelików i prawosławnych w 600-letniej historii Łomży”

11.	Fundacja „Ocalenie”	Projekcja filmu
12.	Centrum Aktywności Społecznej PRYZMAT	Szkolenie
13.	Polski Związek Łowiecki	Wystawa o historii myślistwa
14.	Fundacja „Zielone Pojęcie”	Spotkanie „Etos weteranów powstań narodowych”
15.	Związek Harcerstwa Polskiego	
16.	Łomżyńskie Towarzystwo Naukowe im. Wagów	Promocja książki
17.	Polskie Towarzystwo Nauk Weterynaryjnych	Nadanie Honorowego Członkostwa, wykład o kasztance Piłsudskiego

W 2018 roku zaplanowano w budżecie miasta na inwestycje realizowane w ramach budżetu obywatelskiego na kwotę – 2 mln. zł. Mieszkańcy Łomży wybrali osiem projektów na liście do sfinansowania. I. CENTRUM 1. Droga po zdrowie – ul. Kapucyńska, 2. Budowa nowych schodów lub ich kapitalny remont – ul. Zamiejska – ul. Zjazd
3. Bezpieczna ulica – wykonanie 3 progów zwalniających – ul. Senatorska, 4. Remont terenu przed budynkiem nr 2 przy ulicy 3 Maja z funkcją miejsc postojowych wraz z remontem wjazdu z ulicy 3 maja- rezerwa. II. ŁOMŻYCA 1. Mini bulwary nad Łomżyczką – osiedla Maria I i II, 2. Inteligentne oświetlenie traktu pieszo – rowerowego wraz z monitoringiem od ul. Przyjaźni do ul. Szerokiej – trakt pieszo – rowerowy od ul. Przyjaźni do ul. Szerokiej, 3. Monitoring i oświetlenie Centrum Sportowo – Rekreacyjnego Łomżyca – skrzyżowanie ulic Browarnej i Podleśnej – rezerwa. III. POŁUDNIE 1. Remont chodników w pasie drogowym ulicy Przykoszarowej i Niemcewicza przy bud. Przykoszarowa 15, 17, 19 i H. Kołłątaja 12 – chodnik przy bud. Przykoszarowa 15, 17, 19 i Kołłątaja 12
2. Wykonanie miejsc postojowych pomiędzy bud. przy ul. Bema a ul. Prusa 1 3. Remont ciągu komunikacyjnego Osiedla Jantar , 4. Remont nawierzchni parkingu – ul. Ks. Anny 6D – rezerwa IV. MŁODZIEŻOWY BUDŻET OBYWATELSKI 1. Młodzieżowy nocny turniej piłki nożnej z okazji 600-lecia nadania praw miejskich Łomży ul. Zjazd, 2. Piknik i koncert Patriotyczny – Stary Rynek.

Rozwijanie współpracy mieszkańców z policją i strażą miejską w formie spotkań i szkoleń podnoszących świadomość społeczną w zakresie bezpieczeństwa publicznego.

Wskaźniki realizacji:

W ramach rozwijania współpracy mieszkańców z Policją w zakresie bezpieczeństwa publicznego przeprowadzone zostały w 2018 roku przez Komendę Miejską Policji w Łomży **492 spotkania ze społeczeństwem**, w dużej mierze dotyczące promowania Krajowej Mapy Zagrożeń Bezpieczeństwa.

Funkcjonariusze Policji brali udział w 16 festynach i piknikach rodzinnych. Przeprowadzono 9 spotkań z seniorami na temat przestępstw popełnianych na osobach starszych oraz 17 spotkań z uczniami ostatnich klas szkół średnich, studentami oraz osobami bezrobotnymi związanych tematycznie z wyjazdami zagranicznymi i handlem ludźmi.

Podjęcie działań z zakresu edukacji kulturalnej, prawnej, obywatelskiej i ekologicznej.

Wskaźniki realizacji działań:

W celu zapobiegania przestępczości i demoralizacji nieletnich oraz patologii rodzin

funkcjonariusze **Komendy Miejskiej Policji w Łomży przeprowadzili 369 spotkań** z dziećmi i młodzieżą oraz **19 spotkań** z kadrą pedagogiczną szkół na temat przestępczości i demoralizacji nieletnich oraz spotkania z rodzicami uczniów, podczas których poruszano problem krzywdzenia dzieci oraz konsekwencji prawnych. Przewidywane efekty działań: edukacja prawna młodzieży, wzrost świadomości dzieci i młodzieży na temat zagrożeń oraz konsekwencji prawnych, wynikających z niestosowania się do przepisów prawa oraz zasad społecznych, podniesienie poziomu świadomości kadry pedagogicznej z zakresu przeciwdziałania przestępczości i demoralizacji nieletnich.

Wspieranie działań na rzecz cudzoziemców w zakresie integracji z mieszkańcami i edukacji kulturowej.

Funkcjonariusze Komendy Miejskiej Policji przeprowadzili 1 spotkanie z cudzoziemcami i studentami WSA w Łomży mające na celu zmniejszenie poziomu uprzedzenia i negatywnych postaw w odniesieniu do cudzoziemców.

W 2018 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łomży objął pomocą 8 rodzin cudzoziemców z pobytem **tolerowanym lub ze względów humanitarnych**. Pomocy udzielono w formie zasiłku celowego, z przeznaczeniem na zaspokojenie podstawowych potrzeb (dopłata do wydatków mieszkaniowych, żywność, leki, ubranie, podręczniki itp) oraz prowadzono pracę socjalną.

Efekty pracy socjalnej: 1 osoba wykonywała prace społecznie użyteczne w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej, 1 osoba uczestniczyła w Projekcie „Aktywnie do sukcesu”, 2 osoby pracują na umowę zlecenie, 1 osoba uczestniczyła w Centrum Integracji Społecznej, 1 osoba została zakwalifikowana do projektu „Aktywnie do sukcesu II”, 2 osoby pracują dorywczo.

Wyplacono 35 świadczeń na kwotę 17 610 zł.

Pomoc dla repatrianta. Na podstawie art.17a ust.6 ustawy z dnia 9 listopada 2000 r. o repatriacji w 2018 r. udzielono pomocy dla 2 rodzinom (8 osób) repatriantów pochodzących z Kazachstanu, którzy posiadają obywatelstwo polskie. Pomoc finansowa została przyznana na pokrycie wydatków związanych z wyposażeniem lokalu mieszkalnego na ul. Kamienna 5/32 i ul. Piękna 1/37. Łącznie na wyposażenie mieszkań wydatkowano kwotę w wysokości 47 768 zł.

Karta Polaka. Na podstawie art. 8c ust.1 w związku z art. 8b ust.1 ustawy z dnia 7 września 2007r o Karcie Polaka, oraz w związku z otrzymaniem decyzji Wojewody Podlaskiego z dnia 19.03.2018 r. zostało wypłacone świadczenie pieniężne dla posiadacza Karty Polaka. Wnioskodawca był obywatelem Republiki Białoruś. Świadczenie pieniężne zostało przyznane na okres 9 miesięcy w łącznej wysokości 6 600 zł.

W ramach działalności organizacji pozarządowych w Centrum Aktywności Turystycznej i Kulturalnej „Domek Pastora” Fundacja „Ocalenie” zaprosiła na projekcję filmu z aspektami wielokulturowości.

Propagowanie idei samopomocy i wolontariatu.

Wskaźniki realizacji działań:

Program wolontarystyczny Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łomży na lata 2017-2021 ma na celu zwiększenie aktywności obywatelskiej mieszkańców miasta Łomża

W 2018 r. pracę wolontarystyczną wykonywało **45 wolontariuszy** w tym 38 to uczniowie szkół średnich i 6 osób dorosłych. Wolontariusze ze szkół średnich pomagali dzieciom w nauce w miejscu zamieszkania lub w Klubie Seniora. Osoby dorosłe uczyły języka polskiego cudzoziemców z Czeczenii i Ukrainy, którzy realizowali Indywidualny Program Integracji z tytułu otrzymania ochrony uzupełniającej. Dla jednej osoby niepełnosprawnej świadczona była pomoc w usługach. Wykonując swoje zadania wolontariusze rozbudzali zainteresowania, uczyli wrażliwości, zrozumienia i empatii a także sposobów spędzania wolnego czasu.

Wolontariusze uczestniczą w zbiórkach żywności CARITAS dla osób potrzebujących. W 2018 roku **500 wolontariuszy** zebrało żywność dla 3000 osób w zbiorce wielkanocnej i zbiorce bożonarodzeniowej oraz w zbiorce wakacyjnej dla 300 osób - zebrano pomoc żywnościową dzięki

100 wolontariuszom.

Rozszerzanie współpracy samorządu z organizacjami pozarządowymi i innymi inicjatywami obywatelskimi.

Wskaźnik realizacji działań:

Celem Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 jest zapewnienie najuboższym mieszkańcom Polski pomocy żywnościowej oraz uczestnictwa w działaniach w ramach środków towarzyszących w okresie sierpień 2018 – czerwiec 2019. Podstawą do wydania tej formy pomocy były listy sporządzone przez pracowników MOPS w oparciu o ustalone kryteria wyboru beneficjenta (do 200 % kwoty uprawniającej do świadczeń z pomocy społecznej). Pomoc rzeczowa w postaci żywności w ramach programu pomocy żywnościowej dystrybuowana była za pośrednictwem czterech parafii, Związku Emerytów i Rencistów i Ośrodka Wspierania Rodziny.

W 2018 roku pracownicy MOPS weryfikowali mieszkańców na podstawie określonych zasad do dwóch edycji programu PAED – pierwszego realizowanego w okresie od lipca 2017 do czerwca 2018 – **635** osób i w drugiej edycji – **544** osoby do otrzymania wsparcia w tym zakresie w okresie od lipca do grudnia 2018 r.

W 2018 roku w ramach prowadzonej współpracy ze Stowarzyszeniem Wiosna – pracownicy socjalni zgłosili 22 rodziny do otrzymania wsparcia w ramach prowadzonej akcji **Szlachetna Paczka**. Rodziny te zostały zakwalifikowane przez organizatorów akcji do otrzymania wsparcia.

Do pozyskiwania pomocy w postaci bezpłatnego posiłku wydawanego przez kuchnię Caritas skierowano 300 osób z terenu miasta. Pracownicy socjalni MOPS co miesiąc weryfikowali listy osób otrzymujących pomoc w formie obiadów i kierowali do otrzymania tej formy pomocy kolejne osoby. W okresie przedświątecznym 300 rodzin otrzymało paczki żywnościowe.

W ramach współpracy z **PCK Oddział w Łomży** - osoby zgłaszające się o pomoc byli informowani o możliwości uzyskania pomocy rzeczowej w postaci odzieży i art. gospodarstwa domowego.

Pracownicy socjalni informowali o możliwościach uzyskania pomocy finansowej oferowanej przez organizacje pozarządowe i kwalifikowali osoby do uzyskania pomocy w ramach programu „Skrzydła” prowadzonego przez Caritas. W 2018 r. **29 dzieci** otrzymało pomoc finansową w wys. **23 034 zł** – średnia wysokość świadczenia na osobę - 700 zł. Wsparcie finansowe i rzeczowe po zweryfikowaniu zasadności wsparcia z pracownikiem socjalnym MOPS otrzymało **19 osób na kwotę 7 000 zł**. Kwota przeznaczona była na zakup sprzętu rehabilitacyjnego, sprzętów gospodarstwa domowego.

W miarę możliwości prowadzone były działania zmierzające do pozyskania i dystrybucji artykułów pozyskanych od osób fizycznych i prawnych. W okresie objętym sprawozdaniem w wyniku prowadzonych działań – podopieczni MOPS uzyskali nieodpłatnie od osób fizycznych pomoc rzeczową w postaci nowej odzieży białej, artykułów szkolnych, zabawek dla dzieci, mebli i wyposażenia mieszkania.

Prowadzone działania obejmowały również informowanie beneficjentów pomocy społecznej o miejscach gdzie można uzyskać bezpłatne poradnictwo.

Dzieci osób korzystających z pomocy korzystały z wsparcia świetlic socjoterapeutycznych prowadzonych przez TPD i Caritas.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej razem z Caritas Diecezji Łomżyńskiej był współorganizatorem **Festynu Rodzinnego**, który odbył się w dniu 9 czerwca 2018 r. w ramach Ogólnopolskiego Festynu Rodzinnego Caritas z okazji Podlaskich Dni Rodziny. Pracownicy socjalni MOPS weryfikowali dzieci do udziału w Festynie, uczestniczyli w organizowanej imprezie zapewniając dzieciom nadzór i opiekę podczas konkurencji sportowych i działań towarzyszących. W imprezie uczestniczyło około **100 beneficjentów** MOPS z dziećmi w wieku szkolnym. Zawody sportowe odbywały się w konkurencjach rekreacyjno-sportowych, biegach przełajowych w kilku kategoriach wiekowych i aranżacjach taneczno-muzycznych. Uczestnicy mieli okazję poznać zasady udzielania pierwszej pomocy i zasad bezpiecznego poruszania się po

drogach. Ratownicy medyczni grupy Nadzieja w Łomży umożliwili poznanie tych zasad prezentując zasady jej udzielania, uczestnicy Festynu Rodzinnego aktywnie uczestniczyli w prowadzonych działaniach. Umożliwiono również kontakt z funkcjonariuszami KMP i Straży Pożarnej, którzy przedstawiali potencjalne zagrożenia i omawiali zachowania pod kątem prewencji i udzielania pierwszej pomocy. Wszyscy uczestnicy otrzymali prezenty w postaci ozdobnych poduszek z logo imprezy, art. przemysłowych oraz paczki ze słodyczami. MOPS współfinansował zakup prezentów i medali dla zwycięzców poszczególnych konkurencji. W czasie trwania zawodów wszyscy uczestnicy mieli zapewnioną opiekę, ciepły posiłek, napoje i słodycze. Udział w olimpiadzie był bardzo pozytywnie odebrany przez dzieci, młodzież biorących w niej udział, pozwolił na wspólną zabawę i zdrową rywalizację z osobami niepełnosprawnymi.

W 2018 r. Samorząd Miasta Łomża współpracował z radami społecznymi: Łomżyńską Radą Działalności Pożytku Publicznego, Łomżyńską Radą Seniorów, Łomżyńską Radą do Spraw Osób z Niepełnosprawnością, Radą Sportu. Łomżyńska Rada Działalności Pożytku Publicznego analizowała i opiniowała projekty dokumentów, m.in. Roczno Programu Współpracy Miasta Łomży z Organizacjami Pozarządowymi, Założeń Polityki Społeczno-Gospodarczej Miasta. Rada Seniorów jest organem doradczym i podejmującym inicjatywy min. powstania Karty Seniora, która uprawnia do bezpłatnego korzystania z przejazdów komunikacją miejską na terenie miasta. Posiadacze karty mają dostęp do wielu przywilejów, na przykład zniżki na niektóre usługi, zakup z upustem w określonych sklepach różnych branż. Seniorzy korzystają ze szkoleń i kursów różnego rodzaju dofinansowanych przez miasto. Łomżyńska Społeczna Rada ds. Osób z Niepełnosprawnościami zajmuje się opiniowaniem i inspirowaniem działań na rzecz osób niepełnosprawnych oraz ich integracją zawodową i społeczną. Zadaniem Łomżyńskiej Rady Sportu jest opiniowanie i wspieranie działań prezydenta miasta w zakresie kultury fizycznej i sportu, m.in. przy tworzeniu projektu budżetu wydatków na sport, czy przyznawaniu stypendiów i nagród zawodnikom osiągającym wysokie wyniki we współzawodnictwie sportowym. Rada ma też koordynować imprezy sportowe i rekreacyjne współfinansowane z budżetu miasta, a także propagować działania służące rozwojowi sportu.

Cel operacyjny: 3.2 Promocja i zwiększenie atrakcyjności miasta.

Podejmowanie działań dla mieszkańców i turystów w zakresie upowszechnienia kultury, sportu, turystyki i krajoznawstwa.

Wskaźniki realizacji działań:

Centrum Współdziałania Społecznego /CWS/ Referat Kultury, Sportu i Turystyki Urząd Miejski w Łomży. W 2018 roku zorganizowano **11 przedsięwzięć** w zakresie upowszechniania turystyki i krajoznawstwa. W ramach tego działania został ogłoszony konkurs ofert na realizację zadań publicznych w sferze wspierania i upowszechniania turystyki, w wyniku którego zostały zrealizowane następujące przedsięwzięcia:

- Piknik „Łomża Kocha Rower”
- XXVII RAJD PIESZY POZNAJEMY KURPIOWSZCZYZNĘ - 3 WAŻNE ROCZNICE,
- działanie dla dzieci Śladami Hanki Bielickiej
- V Rodzinny Spływ Kajakowy Narwią i Pisą - 40 lecie Klubu Wodnego CANOE przy PTTK w Łomży
- Rajd Szlakiem bohaterów Ziemi Łomżyńskiej
- Łomżyńskie Jarmarki Rozmaitości.

W ramach działania CWS zorganizowano cykliczne **Jarmarki Rozmaitości**, odbywające się począwszy od Jarmarku Wielkanocnego, zwieńczone Jarmarkiem Bożonarodzeniowym

połączonym z Wieczerzą Wigilijną. Na jarmarkach prezentują się osoby, które wytwarzają domowe przetwory, wypieki, wędliny, sery, miody, ale także osoby, które zajmują się malarstwem, rzeźbą, wyrobami skózanymi, biżuterią, koronkarstwem, haftami itp. Celem imprezy jest propagowanie zdrowej, tradycyjnej żywności, promocja zdrowego trybu życia, szczególnie w naszym rejonie. Podobnie jak w roku ubiegłym jarmarki odbywające się w sezonie letnim zostały wzbogacone o imprezy dedykowane dzieciom. Najmłodszy odwiedzający stoiska wystawiennicze wspólnie z rodzicami mogli wziąć udział w warsztatach naukowych, czy interaktywnym pokazie ulicznym „Baśniowa podróż klaunów”.

W ramach działania CWS wydawana jest całoroczna oferta kulturalna dla mieszkańców i turystów w formie ulotki **„Łomżyński kalendarz wydarzeń”**, który ukazuje się, co miesiąc i zawiera przekrój przedsięwzięć poprzez wydarzenia kulturalne, sportowe, rekreacyjne i religijne. Jest to oferta aktywnego spędzenia wolnego czasu. Dzięki łomżyńskim instytucjom kultury i sportu, organizacjom pozarządowym, uczelniom wyższym i parafiom gromadzimy i wydawane są cyklicznie informacje o wydarzeniach w naszym mieście. Broszury dostępne są w miejscach o dużym natężonym ruchu turystycznym oraz w miejscach użyteczności publicznej.

W ramach działania CWS został zorganizowany konkurs kulinarny **„Zasmakuj w Łomży”**. W 2018 roku odbyła się pierwsza edycja konkursu, którego zadaniem było odnalezienie przepisów kulinarnych tradycyjnych/regionalnych (Łomża, Kurpie, okolice Łomży). Jest to początek działań nad stworzeniem wydawnictwa kulinarnego, mamy też nadzieję, że będzie to baza dla lokalnej branży gastronomicznej. Chcemy by turyści odwiedzający nasze miasto mogli spróbować przysmaków typowych dla naszego regionu, i dzięki temu na dłużej zachować dobre wspomnienie o mieście.

W ramach działania CWS odbył się Jarmark Średniowieczny. W dniu 15 czerwca podczas obchodów 600-lecia nadania Łomży praw miejskich odbył się Jarmark Średniowieczny. Na ul. Długiej usytuowane zostały stoiska komercyjne z rękodziełem, garmazerią, wyrobami artystycznymi. Na Starym Rynku prowadzone były warsztaty i działania edukacyjne. Stało się obozowisko rycerskie, a także stoiska historyczne: rybak, bursztynnik, garncarz, kowal, bartnik (pszczelarz), kolczużnik, cieśla, szewc, zbrojownia, tekstylne – wyrób elementów strojów średniowiecznych, luceta – wykonywanie ozdobnych wykończeń strojów pasków tekstylnych i sznureczków, szczytnik – wyrób tarcz średniowiecznych, rymarz – wykonywanie elementów skórzanych jak paski, kaletki, sakiewki. Było stanowisko gastronomiczne wystylizowane na średniowieczną kuchnię, które przygotowało do degustacji potrawy według przepisów średniowiecznych. Prowadzono ogródek animacyjny dla najmłodszych oraz gry i zabawy średniowieczne ruchowe i planszowe. Wszystkie atrakcje cieszyły się ogromną popularnością, wypełniając Stary Rynek ludźmi do godzin wieczornych. Wobec tak ogromnego zainteresowania, planuje się organizację Jarmarku Średniowiecznego w okrojonym zakresie, co roku przy okazji rocznicy nadania praw miejskich. Główną atrakcją Jarmarku była Rekonstrukcja nadania praw miejskich Łomży, widowisko przygotowane przez stowarzyszenie Pozytywni Historycznie. Widowisko składało się ze scenek: Przybycie mieszczan witających księcia, Przyjazd Księcia Janusza wraz z dworem na rynek miasta, Inscenizacja nadania praw miejskich, Sąd książęcy nad zwierzęciem, Pokaz Sbandieratori – zonglerka flagami, Legenda o nadaniu herbu miastu Łomża, Pokaz tańca, Sąd książęcy, Turniej rycerski.

Oznakowano miejskie **szlaki dziedzictwa kulturowego** Łomży. Obrazujących ponad 600-letnią historię miasta od prapoczątków jego pierwotnego założenia i nadania praw miejskich, opartą na jego mazowieckim książęco-królewskim chrześcijańskim dziedzictwie oraz na jego wielokulturowości. Działanie to ma na celu udostępnienie i szeroko rozumianą promocją historii naszego miasta. W 2018 roku tablice, stanęły zarówno przy obiektach historycznych istniejących,

jak i w miejscach obiektów, o których mieszkańcy już nie pamiętają. Przeczytamy na nich krótką historię obiektu, podaną w dwóch językach. Dowiemy się z nich, jaką historię ma za sobą konkretny obiekt. Obok znalazło się też miejsce na niewielkich rozmiarów rycinę, symbolizującą zabytkowy obiekt.

Podjęliśmy się wyznaczenia czterech tras:

- Szlaku Dziedzictwa Mazowieckiego
- Szlaku Wielokulturowych Nekropolii
- Szlaku Dziedzictwa Gubernialnego
- Szlaku Dziedzictwa Żydowskiego

Obok tablic obiektów zabytkowych stanęły także tablice ze szlakami. Ustawione zostały w miejscach najczęściej uczęszczanych zarówno przez mieszkańców miasta jak i odwiedzających Łomżę.

Promocja turystyczna ukierunkowana na położenie, kulturę i tradycję regionu Podlasia.

W 2018 roku **Centrum Współdziałania Społecznego** Referat Kultury, Sportu i Turystyki Urząd Miejski w Łomży zrealizował **5 przedsięwzięć** dotyczących promocji miasta:

Reklama prasowa:

- Promocja potencjału turystycznego miasta w wydaniu specjalnym „Wakacje 2018 r.” – nowości wydawniczej „Wiadomości Turystycznych”. Dystrybucją objęto trzy najważniejsze regiony Polski. Kolportaż bezpłatny - 60.000 egzemplarzy podczas najważniejszych imprez targowych: Tour Salon w Poznaniu, Globalnie w Katowicach oraz Free time w Gdańsku.

Wystawy:

- Plenerowa wystawa „Najciekawsze Wydarzenia w Polskich Miastach 2018” prezentowanej w Centrum Warszawy w terminie od 21.04.2018 do 12.05.2018 r. na Krakowskim Przedmieściu potencjał turystyczny Łomży prezentowały przygotowane fotogramy składające się z materiałów tekstowych i zdjęciowych.

Udział Miasta Łomża w Lokalnej Organizacji Turystycznej /LOT/ Ziemia Łomżyńska

- Urząd Miejski w Łomży poprzez LOT Ziemia Łomżyńska prowadził dystrybucję materiałów promocyjnych miasta, dotyczących oferty turystycznej (atrakcje, szlaki, gastronomia, noclegi). Urząd ma ograniczone możliwości korzystania z ekspozycji podczas targów turystycznych ze względu na wysokie koszty zakupu stoisk. Dzięki LOT nasze materiały dostępne były podczas wszystkich imprez turystycznych, w których uczestniczyli przedstawiciele LOT-u, min. Festiwal Wisły w Toruniu, Niedziela św. Rocha w Nowogrodzie, Mistrzostwa Polski w pływaniu na byle czym w Augustowie.
- Dzięki członkostwu Miasta w LOT Ziemia Łomżyńska w naszym mieście od czerwca do października (okres natężonego ruchu turystycznego) funkcjonował Punkt Informacji Turystycznej i Kulturalnej, który zapewnił obsługę ruchu turystycznego w zakresie udzielania informacji o Łomży. Dzięki tej współpracy materiały promocyjne wydawane przez UM (plany miasta, przewodniki, broszurka „Szlaki Historyczne Łomży”, Łomżyński Kalendarz Wydarzeń) mogły trafić do turystów odwiedzających nasze miasto.

Dobra lokalizacja PIT w centrum miasta, pozwoliła nam na umiejscowiony tam jednego z infokiosków zakupionych w ramach projektu „Domek Pastora – Centrum Aktywności turystycznej i Kulturalnej w Łomży”. Turyści odwiedzający PIT mogli wykorzystywać urządzenie do uzyskania dodatkowych informacji o mieście. Należy dodać, że jest to drugi rok działalności PITiK w centrum miasta. Punkt został przeniesiony z budynku przy ul. Krzywe Koło na wniosek m.in. Urzędu Miejskiego.

- Przedstawiciele LOT Ziemia Łomżyńska zorganizowali w roku 600-lecia nadania Łomży praw miejskich historyczny spływ pod nazwą „Śladami łomżyńskich oryli”, jednostką pływającą „Łomżyński Flis” z Łomży do Gdańska. Podczas całej trasy spływu podczas

spotkań z przedstawicielami samorządów promowane było nasze miasto. Urząd Miejski wspierał zadanie finansowo. Wydarzenie zostało uznane za wyjątkowe i uzyskało tytuł Łomżyńska Inicjatywa Społeczna roku 2018.

Punkt Informacji Turystycznej i Kulturalnej w Łomży ul. Dworna 35. W punkcie można było uzyskać informacje o atrakcjach turystycznych Łomży i okolicy, o aktualnych wydarzeniach kulturalnych, dostępnej bazy hotelarsko-gastronomicznej i sportowej oraz możliwościach wypoczynku i spędzania wolnego czasu w mieście.

Podejmowanie działań w zakresie rewitalizacji przestrzennej, gospodarczej i społecznej. Wspieranie działań służących edukacji ekologicznej oraz ochrony i poprawie stanu środowiska wśród dzieci i dorosłych.

Wskaźniki realizacji działań:

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Łomża na lata 2017-2023 został przyjęty Uchwałą Nr 371/XLIII/17 z dnia: 12 lipca 2017 r. Projekt „Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Łomża” jest współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 Cel nadrzędny rewitalizacji: Obszar rewitalizacji w Łomży to miejsce, które jest atrakcyjne do zamieszkania, pracy i wypoczynku. Program Rewitalizacji jest jednym z programów operacyjnych miasta, jego działania wpisują się w prowadzoną politykę rozwojową Miasta i są spójne z wizją, do której dąży wspólnota samorządowa. Program funkcjonuje wspólnie z innymi dokumentami planistycznymi i strategicznymi obowiązującymi dla Miasta Łomża. Planowane i zrealizowane z 20 zadań to min. „Stop przemocy”, „Wolontariat 60+”, „Lato z Łomżą”, Murale Łomżyńskie, Remont i modernizacja zabytkowego budynku Miejskiej Biblioteki Publicznej w Łomży, Oznakowanie turystyczne Podobszaru I, Centrum Integracji Społecznej, Jarmarki –Zasmakuj w Łomży, Renowacja Cmentarza Żydowskiego czy Szkliwione opowieści –ceramiczny szlak po Łomży.

W ramach realizacji programów profilaktycznych w zakresie „Łomżyńskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Innych Uzależnień na 2018 rok” udzielono dotacji na zadania „Dym truje – program profilaktyczny antynikotynowy dla dzieci 5-6 letnich.”

W ramach Programu Ograniczenia Niskiej Emisji dla Miasta Łomża planuje się dofinansowanie do wymiany starych pieców węglowych, które zostaną zastąpione gazowymi lub na biopaliwo (pellet) czy też podłączone do miejskiej sieci ciepłowniczej w zabudowie jednorodzinnej. Program skierowany jest przede wszystkim do osób uboższych i niepełnosprawnych, których nie stać na samodzielną wymianę indywidualnych źródeł ciepła.

DYREKTOR
Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Łomży
mgr inż. Wiesław Jagielak